

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΘ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 227.689 ·

15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1962

| ΑΡΙΘ. 12

ΔΕΝ ΑΡΚΟΥΝ ΠΛΕΟΝ

Τὸν τελευταῖον αὐτὸν καιρὸν εἰς τὸν δξὺν —καὶ ἀποβαίνοντα ἀτυχῶς ὁσημέραι ὁξύτερον— ἀνταγωνισμόν μεταξὺ τῶν ἀντιμαχομένων πολιτικῶν παρατάξεων, περιελήφθη καὶ ἡ Ἑλληνικὴ νεότης. Καὶ μεγαλόστομα κηρύγματα ἀπευθύνονται πρὸς αὐτήν, ὅπως σπεύσῃ καὶ ταχθῆ ἀνευδοιάστως καὶ μαχητικῆ, ὑπὸ τὴν ἀνεμιζομένην ἀνορθωτικὴν καὶ λυτρωτικὴν των σημαίαν.

*

Καὶ ἡ πυρετικὴ αὐτὴ ἄγρυ νεαρῶν ψυχῶν δὲν ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς ὀλίγους ἐκείνους νέους, οἱ ὅποιοι ζοῦν ἐν ἀνέσει καὶ εὐμαρείᾳ, καὶ οἱ ὅποιοι στερούμενοι οἰουδήποτε προβληματισμοῦ, ρυθμίζουν τὴν ἀνεργὸν ζωὴν των, ἱκανοποιοῦντες ἀσυδότης καὶ ἀκορέστως τὰς εὐδαιμονιστικὰς ροπὰς τῆς ὕλιστικῆς αὐτῆς ἐποχῆς μας. Ἄλλὰ στρέφεται πρὸς τοὺς πολλούς, τοὺς πτωχοὺς, τοὺς φιλοπόνους, τοὺς ἐντίμους ἐκείνους νέους, οἱ ὅποιοι ἀναζητοῦν ἀγωνιωδῶς πνευματικὴν τροφήν καὶ ἠθικὰ στηρίγματα, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τελεσφόρως τὸ βασανιστικὸν πρόβλημα τῆς σταδιοδρομίας των.

*

Οὐδεὶς βεβαίως ἀρνεῖται, ὅτι βασικὸς ὄρος τῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ τῆς ἀνορθώσεως τῆς χώρας μας εἶναι ὁ φρονηματισμὸς καὶ ἡ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ἀνόρθωσις τῆς νεολαίας μας. Καὶ ἂν ἡ μέριμνα καὶ ἡ προστασία τῆς νεότητος ἀποτελῆ, διὰ πᾶσαν ἐποχὴν τὸ ἐπιτακτικώτερον καθήκον, πολὺ περισσώτερον ἰσχύει τοῦτο διὰ τοὺς καιροὺς μας αὐτούς, πὸν ἡ ζωὴ μετασχηματίζεται συνεχῶς, καὶ σημειοῦνται παντοῦ ἐπαναστατικῶν παλμοῦ ἀναστατώσεις καὶ ἀνα-

ταραχαί. Τὰ παλαιὰ ἰδανικά, ὑπὸ τὴν θερμὴν τῶν ὁποίων ἐπτερώθησαν οἱ δραματισμοὶ καὶ αἱ ἐλπίδες τῆς ἰδικῆς μας γενεᾶς, ἔχουν σήμερον ἀτονίσει. Καὶ νέα δὲν ἐδημιουργήθησαν. Οὔτε καὶ ὑπάρχουν σήμερον, περὶ ἡμᾶς καὶ εἰς παγκόσμιον κλίμακα, προσωπικότητες βαρύνουσαι καὶ ἐπιβλητικαί, πὸν μὲ τὸν ἠθικὸν των ὄγκον νὰ φρονηματίζουσιν καὶ νὰ ἐμπνέουσιν τὴν νεότητα. Παντοῦ ἀτυχῶς ἐπικρατεῖ ἀτίθασσον, καὶ ἀβυσσαλέως βάνουσον τὸ κερδοφόρον πρακτικὸν πνεῦμα τῶν καιρῶν μας. Καὶ πικρὰ καὶ καρδιοβόρος εἶναι ἡ ἀπογοήτευσις τῶν νέων μας. Διότι, ὅπως ἐγράψαμεν πρὸ ἡμερῶν, ἀπουσιάζει ἡ ἠθικὴ εὐθύνη. Καὶ διότι βλέπουν, ὅτι τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν προκοπὴν εἰς τὴν ζωὴν δὲν τὴν ἐξασφαλίζει ἡ μόρφωσις, ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ πλουσία πνευματικὴ δωρεά. Ἄλλὰ ἡ θρασύτης, ἡ ἐπιτηδειότης, καὶ οἱ ψίθυροι καὶ ἡ προσήγεια τῶν ἀντιθαλάμων. Καὶ ἡ φεύγουσιν πρὸς μακρυνὰς χώρας, ἢ — πὸν εἶναι τὸ χειρότερον — ἀποβαίνουσιν δορυάλωτοι τῆς ἀρνήσεως καὶ θύματα τῆς ἀλλόφρονος κομμουνιστικῆς οὐτοπίας.

*

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν καμμία ἀμφιβολία, ὅτι πρέπει νὰ προστατευθῆ θετικῶς ἡ νεότης μας. Διότι κινδυνεύομεν νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ τῆς προσφέρωμεν, οὔτε ἐλπίδας. Καὶ τὸ νὰ παλαιῇ βεβαίως πρὸς δυσχερείας καὶ ἐναντιότητος δὲν εἶναι οὔτε ἀσύνηθες, οὔτε καὶ ἀποκαρδιωτικόν. Τὸ ν' ἀπελπίζεται ὁμως εἶναι φοικτόν. Καὶ σημαίνει τοῦτο ποιὴν θανάτου διὰ τοὺς νέους· καὶ τεραστίαν πηροκαϊὰν ὀλέθρου διὰ τὴν Φυλὴν μας. Καὶ εἶναι ἀτυχῶς βέβαιον, ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἐπο-

Η ΑΠΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΠΛΕΥΡΑΣ ΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΟΣ*

Ὡς ἐν τῶν μᾶλλον ἀποτελεσματικῶν μέσων διὰ τὴν ποιοτικὴν οὕτως εἰπεῖν ὑπερνίκησιν τῶν ἐν αὐτῷ προσωπικῶν ἀντινομιῶν, καὶ τῶν ἀντινομιῶν τῆς ζωῆς του, προτείνεται κατὰ βάσιν ἡ ἐκπαίδευσις. Ἀλλὰ, χωρὶς νὰ διαμφισβητῆται ἐνταῦθα ἡ ἀξία τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁ ἄνθρωπος ἀφ' ἐνὸς μὲν δὲν δύναται εἰς ὀλόκληρον τὴν ζωὴν του νὰ εὐρίσκηται ὑπὸ ἐκπαίδευσιν¹, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κωδικοποιηθοῦν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ἢ τῆς φιλοσοφίας, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ἐκπαιδευμένον ἄτομον νὰ ἔχη πάντοτε ἐμπροσθέν του ἀναγεγραμμένας ὅλας τὰς διαφοροὺς περιπτώσεις τῆς ζωῆς του μὲ τὰς ὁρθὰς αὐτῶν λύσεις.

Δι' αὐτὸ καὶ τὸ πρόβλημα τοποθετεῖται ἐπὶ ἄλλης βάσεως: Γίνεται εὐρεῖα συζήτησις μεταξὺ πολλῶν Νομικῶν, Θεολόγων καὶ Φιλοσόφων περὶ τοῦ ἂν εἶναι δυνατόν, ὅπως ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα, νὰ ἐπιτευχθῇ λύσις τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος—τῆς ἁρμονικῆς συμβιώσεως τῶν ἀνθρώπων—διὰ τῆς δικαιοσύνης μόνον ἢ διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης μόνον, ἢ δι' ἀμφοτέρων. Ἀλλ' ὅπως κάθε πρόβλημα ἔχει τὴν πλοκὴν του, οὕτω καὶ ἐδῶ ἀμέσως προκύ-

πτει τὸ ἐρώτημα, πῶς δηλαδὴ διὰ τοῦ δικαίου ἐπιτυγχάνεται ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ἁρμονικῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως τῶν ἀνθρώπων; ἢ τίνι τρόπῳ διὰ τῆς ἀγάπης εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργηθοῦν αἱ κοινωνικαὶ καὶ πνευματικαὶ προϋποθέσεις ἐπιτυχῶς λύσεως τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος;² ἢ μήπως τῇ ἐπιδράσει ἀμφοτέρων ἐπιτυγχάνεται εὐκολώτερον πῶς ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ ὅλου ζητήματος; Μεταξὺ δικαίου καὶ ἀγάπης ὑπάρχει διαφορὰ ἢ ταυτότης;

Ἡ πηγὴ καὶ ἡ βασικὴ προϋπόθεσις τῆς ὅλης διαφορᾶς, ἀκριβῶς ἐκ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἐκκινεῖ ἐκ τοῦ ὅτι δηλ. καταβάλλεται ἐκατέρωθεν προσπάθεια μεμονωμένης ρυθμίσεως ἐνιαίου προβλήματος, μὲ μέσα τὰ ὁποῖα διαφέρουν μεταξύ των, καὶ τὰ ὁποῖα μόνον συνεργαζόμενα φυσιολογικῶς ἐναρμονίζονται καὶ οὕτω ἐπιτυγχάνουν ἱκανοποιητικὴν λύσιν μιᾶς, ἀλλὰ βασικῆς καὶ κυρίας πλευρᾶς τῆς ὅλης κοινωνικῆς προβληματικότητος τῆς ἐναρμονίσεως τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων, ἐντὸς τῆς διαρκῶς μεταβαλλομένης—μορφολογικῶς τοῦλάχιστον—κοινωνικῆς αὐτῶν συμβιώσεως.

2. Ber. Häring: Das Gesetz Christi, 3. A. 1954 σ. 4 1192. «So gehören sozial Gerechtigkeit und sozial Liebe notwendig zusammen: sie sind keine Gegensätze sondern Ergänzungen» und Jos. Höfner, «sozial Gerechtigkeit und sozial Liebe (1935), σ. 101.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 255 τοῦ προηγούμενου τεύχους.

1. Das Gesetz Christi, σ. 932-942-949: 953, 1056, 1121-23 «πρόκειται μόνον περὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ νοῦ.»

χὴν ἔφθασεν ἡ Ἑλληνικὴ νεότης εἰς τόσον βαθμὸν ἀποκαρδιώσεως καὶ ἀπογνώσεως.

*

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, δὲν νομίζομεν ὅτι ἀρκοῦν πλέον τὰ ὀσονδήποτε φλογερὰ κηρύγματα διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς Δημοκρατίας. Δημοκρατικὴ κατὰ βάθος εἶναι ἡ συνείδησις ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ χρειάζεται γενικωτέρα ἀφύπνισις. Καὶ δραστικώτερος ἀναβιωτικὸς παλμός. Καὶ ἡ μάχη διὰ τὴν νίκην καὶ διὰ τὴν Κρατικὴν καὶ τὴν Ἐθνικὴν μας ἀναγέννησιν νὰ διεξαχθῇ ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἀναβιώσεως τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς Ὁρθοδόξου ἀντιλήψεως τῆς ζωῆς. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος δηλαδὴ ἀποτελεῖ τὴν κορυφαίαν ἀξίαν τοῦ κόσμου «ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν». Καὶ ὅτι αὐτὸν πρέπει νὰ ὑπηρετοῦν ὅλαι αἱ ἄλλαι ἀξίαι. Καὶ αἱ ἐπιστημονικαί. Καὶ αἱ πολιτικαί. Καὶ αἱ οικονομικαί. Πρέπει νὰ πεισθῶμεν, ὅτι τὰ ἰδανικὰ καὶ αἱ ὑψηλαὶ πραγματώσεις πηγάζουν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν

ἀποτίμησιν τῆς ζωῆς. Καὶ ἀπὸ τὴν συνεχῆ ἔφεσιν τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς...

*

Ἄς γίνῃ ἐπὶ τέλος συνείδησις τῆς παντοειδοῦς ἠγεσίας μας, ὅτι αἱ σταγόνες τοῦ θείου αἵματος ποὺ ἐκύλισαν ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν γῆν, τὴν ἀνανέωσαν. Καὶ ἀνέδωκεν αὕτη μίαν νέαν ἐντελῶς ἀνοίξιν, κατάφορον ἀπὸ πνευματικὰ μύρα καὶ ἄνθη. Καὶ ἡ ἀνοίξις αὕτη εἶναι ὁ Ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ Ἑλληνοχριστιανικὴ παράδοσις· ποὺ ἀνέπλασεν, ἀνεκαίνισεν, καὶ ἐξωποιοῦσεν τὸν κόσμον, μὲ τὸ πῶρ τοῦ Ἐθαγγελικοῦ λόγου καὶ μὲ τὰ περὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοχασμοῦ. Καὶ ὅτι φρονὸς των ἀγρυπνος καὶ ἀμετάθετος εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παρασχεθῇ πᾶσα ἐνίσχυσις, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑψηλῆς καὶ Ἐθνοποιῦ τῆς ἀποστολῆς.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Τὸ μὲν δίκαιον διαφέρει τῆς ἀγάπης, διότι τοῦτο μὲν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ γραπτοῦ νόμου καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, ἡ δὲ ἀγάπη εἶναι θεία ἐντολή.

Τὸ δίκαιον γενικῶς εἶναι μία αὐστηρῶς σχηματισμένη ἰδεολογικὴ μορφή ἐννοιοποιημένης ἱστορικῆς πραγματικότητος, τεινούσης πάντοτε εἰς ἀνάσχεσιν τῆς ἀδικίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν δημιουργίας ἁρμονικῶν σχέσεων τῆς ἀνθρωπίνης συμβιώσεως, αἱ ὁποῖαι ὅμως, κατὰ τὸν Leo Tolstoi «οὐδέποτε ἐπιτυγχάνεται, διότι λείπει τὸ στοιχεῖον τῆς ἀγάπης»¹. Ὁ Karl Barth γράφει σχετικῶς: «Ἡ Κ. Διαθήκη διασαφηνίζει τὸ ζήτημα αὐτὸ τελείως. Κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν Αἴν πρὸς Κορινθίους (Κεφ. 8,1)—ἀναφέρεται— ἡ ἀγάπη ἐποικοδομεῖ, ἡ ἐνέργειά της συνίσταται εἰς τὸ «οἰκοδομεῖν», εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους (4,16) τὸ ἔργον της εἶναι ἡ «οἰκοδομή», ἀλλὰ τὸ ἐποικοδομεῖν εἶναι συγχρόνως καὶ συναρμολογεῖν, καὶ οὕτω προκύπτει τὸ θεμέλιον—Ἐφεσ. 2,20—τῆς Κοινοῦτος ὡς ἀμοιβαίως βασταζούσης καὶ ἀνεχομένης (τὰ βάρη ὅλων)· μεταξύ των δὲ (οἱ πιστοὶ) συγκρατοῦν καὶ ὑποστηρίζουν τὸ ἔργον τῶν συνεργατῶν των μετὰ τοῦ μετ' αὐτῶν συνεργαζομένου Θεοῦ»². Αὐτὴ δὲ εἶναι ἡ βασικώτερα διαφορά μετὰξὺ δικαίου καὶ ἀγάπης· ἡ μὲν ἀγάπη ὡς βαθύτατον συναίσθημα οἰκοδομεῖ τὸ ἔσωτερικόν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τρόπον ὥστε τὰ δύναται οὗτος νὰ διαποτιζῆ καὶ νὰ μορφοποιῇ ὅλας τὰς λογικὰς αὐτοῦ ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀποτελοῦν τὸ περιεχόμενον τῆς ζωῆς του, εἴτε ἀνοχή καὶ φροντίς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου θὰ λέγωνται αὐταί, εἴτε δικαιοσύνη καὶ φιλανθρωπία, εἴτε εὐγένεια καὶ ἀξιοπρέπεια, ταπεινώσεις ἢ δραστηριότης κλπ. Δηλαδή πάντα ταῦτα ὡς στοιχεῖα τοῦ ἐντὸς τοῦ ὑποκειμένου, «ἀνθρώπος», ὑπάρχοντος «ἀντικειμενικοῦ θεϊκοῦ στοιχείου». Τοιαῦτα εἶναι κατὰ βάσιν τὰ δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ δι' αὐτὸ εὐρίσκουν ἀναπόκρισιν ἀπὸ ὅλους καὶ εἶναι εὐχαρίστως δεκτὰ ἀπὸ αὐτούς, διότι οὐδεὶς δύναται λογικῶς σκεπτόμενος νὰ ἰσχυρισθῆ, ὅτι ἡ φροντίς ἐπὶ παραδείγματι ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἢ ἡ εὐγενής καὶ φιλάνθρωπος συμπεριφορὰ πρὸς οἰονδήποτε συνάνθρωπόν μας γενικῶς, δὲν εἶναι στοιχεῖα πολιτισμοῦ καὶ δὲν συμβάλλουν εἰς τὴν ἁρμονικὴν κοινωνικὴν συμβίωσιν.

Ἐνῶ τὸ δίκαιον—τὸ ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς ἀγάπης δρῶν—κατὰ τὸν Kant³ καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὸν Fries⁴ ἐπίσης εἶναι καθαρὰ λογικὴ μορφή ῥυθμιζουσα τὰς ἐξωτερικὰς μόνον σχέσεις τῶν πραγμάτων (als Legalität einer Handlung). Ὡς τοιοῦτον φυσικὰ παρουσιάζει ὅλας τὰς ἐλαττωματικὰς πλευρὰς τῆς ὑποκειμενικότητος τοῦ ἀνθρωπίνου λογικοῦ⁵,

συνεπεία τῆς ὁποίας τὸ δίκαιον ἐν τῇ κοινωνικῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ, εἶναι ἐξηναγκασμένον ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, νὰ χρησιμοποιοῖ ὠρισμένα ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα τρόπον τινὰ κριτήρια—πρὸς ἄρσιν ἀκριβῶς τῆς ἐλαττωματικότητος τοῦ βαθυτέρου χαρακτῆρος του—ὡς εἶναι ἐπὶ παραδείγματι οἱ γραπτοὶ νόμοι, ὁ ὄρκος, τὸ προδεδικασμένον κλπ., καὶ ταῦτα πάντα ἵνα ἐπιτυγχάνηται ὁ ἀκριβέστερος οὕτως εἰπεῖν χαρακτηρισμὸς τοῦ ἀδικήματος τῆς ἐνοχῆς ἢ ἀθωότητος ἐνὸς κλπ. Ἄλλ' ἡ ἀναπόφευκτος αὐτῆ συνδεδεσὶς τοῦ δικαίου με ἐξωτερικὰ κριτήρια δυστυχῶς δὲν σημαίνει καὶ τὴν ἄρσιν τῆς βαθυτέρας ἐλαττωματικότητος αὐτοῦ, παρὰ τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆς μέσῳ αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀντικειμενικότης τῶν κριτηρίων νὰ ὑποκειμενικοποιεῖται πολλάκις τόσον ὥστε, διὰ τὴν αὐτὴν δικαστικὴν ὑπόθεσιν νὰ ἐκδίδωνται πολλάκις τελείως διαφορετικαὶ καὶ ἀντίθετοι ἀποφάσεις, καὶ αἱ δικαστικαὶ πλάναι νὰ μὴ εἶναι καὶ τόσον πολὺ σπάνιαι.

Ἐν τῇ προσπάθειά του ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἄρσιν τοῦ κακοῦ τῆς ἀδικίας ἢ μίαν ἀμοιβαίαν κατανόησιν ἐκ τῆς ὁποίας θὰ προκύψῃ μία συνεργασία, ὅπως λέγει ὁ Heidegger¹, ἔδρυσεν δικαστήρια, κατήρτισε καὶ ἐψήφισε Σύνταγμα, συνέπηξε συλλόγους καὶ ὀργανώσεις βάσει ὠρισμένων καταστατικῶν, τοὺς κανόνες τῶν ὁποίων τὰ μέλη ἀναλαμβάνου ἀμοιβαίως νὰ ἐφαρμόσουν, καὶ πολλάκις μάλιστα μέσῳ αὐτῶν προσεπάθησε νὰ ἀσκήσῃ φιλανθρωπία, βάσει καθαρῶς ἰδεολογικῶν κριτηρίων καὶ σκοπῶν ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος δικαίου ἀπάντων λεπτομερῶς ρυθμιζομένων. Ἀκόμη δέ, λόγω τῆς ὀλονέν ἀξιοπονημένης—παρ' ὅλας τὰς καταβαλλομένας προσπάθειας—προβληματικότητος, διάφορα πολιτικὰ κόμματα² ἀνεφάνησαν με ἄριστα ἐν πολλοῖς προγράμματα, με μεγαλοστόμους ὑποσχέσεις περὶ τῆς βεβαίας λύσεως τῆς παρουσιαζομένης κοινωνικῆς προβληματικότητος πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Καὶ πράγματι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αἱ ποικίλαι κοινωνικαὶ ὀργανώσεις καὶ τὰ ἀνάλογα κοινωνικὰ κόμματα δὲν ὑστέρησαν εἰς δραστηριότητα κοινωνικὴν καὶ διπλωματικὴν εὐστροφίαν, ὅχι μόνον ἐπὶ καθαρῶς κοινωνικοῦ ἢ ἔθνικοῦ πεδίου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ διεθνοῦς τοιοῦτου, ἴσως μάλιστα ὑπερέβαλον ἑαυτὰ εἰς παντοίας ὑποσχέσεις καὶ ποικιλόμορφον δρᾶσιν πρὸς ἀπάσας τὰς κατευθύνσεις, καὶ με ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ὅλα σχεδὸν συγκεκριμένον σκοπόν, τὴν ἄρσιν τῶν δυσκολιῶν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τῆς ἀπολεσθείσης μετὰξὺ τῶν ἀτόμων ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης μιᾶς εὐτυχημένης ἐποχῆς, τῆς ἁρμονικῆς συμβιώσεως μετὰξὺ τῶν ἀνθρώπων³ (ὡς συνήθως ἐκφράζονται οἱ ἄνθρωποι διὰ τὸ παρελθόν, ἐξωραϊζόντες αὐτὸ διὰ τῆς μνήμης των περισσώτερον τοῦ δέοντος).

Παρ' ὅλα ὅμως τὰ πολυτελέστατα καὶ πολυδάπανα ταῦτα προγράμματα, τὰ ὑπὸ τῶν διαφόρων

1. Leo Tolstoi, «Das Gesetz der Gewalt und das Gesetz der Liebe» 1909. s. 102.

2. Πρβλ. Karl Barth, Kirchliche Dogmatik IV 2, σ. 718-720. Ἐπίσης Er. Wolf, «das Recht des Nächsten» σ. 36.

3. Im m. Kant. «Die drei kritiken» V. Al. Kr re 1952. S. 389 ff.

4. Joh. Hoffmeister, «Wörterbuch der philosophischen Begriffes» s. 513.

5. Im m. Kant «Kritik der reine praktischen vernunft» «die drei Kritiken», σ. 347-352.

1. M. Heidegger, «Sein und Zeit», § 26 σ. 125.

2. Das Gesetz Christi: «sozialistische Parteien» σ. 926: Sozialethik. 930, 1180, 1185, 1230.

3. Werner Maihofer, Recht und Sein 1954, vom Sinn menschlicher Ordnung 1956.

Η ΕΝ Ν. ΔΕΛΧΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ — 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1961

4. Ἡ ἐναρκτήριος τελετή τὸ πρόβλημα τῆς συμ-
προσευχῆς ἢ πρώτη ἐπίσημος συνεδρίασις τῆς
ὀλομελείας καὶ οἱ ἐκφωνηθέντες κατ' αὐτὴν λό-
λοι, **Vigyan Bhavan Shamiana**. Ἡ συγ-
χώνευσις τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου τῶν Ἱεραπο-
στολῶν μετὰ τοῦ Π.Σ.Ε.

Καθ' ὅλας τὰς Γεν. Συνελεύσεις τοῦ Π.Σ.Ε., ὡς
ἐπίσης καὶ κατὰ τὰ συνέδρια τῆς Κεντρικῆς Ἐπι-
τροπῆς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν, τελεῖται
θρησκευτικὴ τελετὴ ἢ κοινὴ προσευχή, ὅτε πάντες
οἱ ὑπὸ οἰκονομικῆ ἰδιότητα μετέχοντες τῆς Συνε-

* Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 233 τοῦ προπροηγούμενου τεύχους.

Κυβερνήσεων «πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως» διατυ-
μπανιζόμενα μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἄρσιν
τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας δῆθεν καὶ δικαιότεραν κατανο-
μὴν τοῦ ὕλικου πλοῦτου, παρ' ὅλας τὰς διεθνεῖς δια-
σκέψεις, αἱ ὁποῖαι γίνονται διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν καὶ
πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν, ἢ προβληματικότητος
δυστυχῶς ὅλονεν καὶ περισσότερον περίπλοκος καὶ
σκοτεινὴ ἐμφανίζεται.

Κάθε κατάστασις κοινωνικὴ φυσικὰ δὲν εἶναι
οὐδέποτε ἀνεξάρτητος τοῦ ἀτόμου, ἀλλὰ προέκτασις
καὶ προεκβολὴ τῆς ἐσωτερικότητός του, οὐδέποτε
δὲ προϋπάρχει ἢ κατάστασις τοῦ ἀτόμου, οὔτε τὸ
ἐργαλεῖον¹—ὡς αἰσθητὸν φαινόμενον φυσικὰ—τοῦ
κατασκευαστοῦ του, δι' αὐτὸ πάντοτε ἢ ἐσωτερικὴ
προβληματικότης εἶναι καὶ ἐξωτερικὴ τοιαύτη. Ὅταν
πάλιν—διὰ πρώτην φοράν εἰς τὸν κόσμον—ἔγινε
ὁ ὑδρόμυλος, ὡς ἀναφέρει ὁ Βιτρούβιος εἰς τὸ
ἔργον του «περὶ ἀρχιτεκτονικῆς»,—τὸ ὁποῖον ἐγρά-
φη ἀπὸ ῥωμαῖον ἀρχιτέκτονα—εἰς μίαν ἰδιαιτέρως
χαρακτηριστικὴν ἐποχὴν ἀπὸ τεχνικῆς πλευρᾶς (τὸ
25 π.Χ.),—δὲν ἐπηρεάσθη κατ' οὐδένα τρόπον οὔτε
ἢ κοινωνικὴ οὔτε ἢ πνευματικὴ ἐξέλιξις τῆς ἐποχῆς του·
καὶ τοῦτο, διότι ὡς πάντοτε συμβαίνει, ἢ πνευματικὴ
ἐξέλιξις τῶν κοινωνιῶν δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν
τεχνικὴν ἢ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν²
Ἄφ' ὅτου π.χ. ἠκούσθη διὰ πρώτην φοράν τὸ χριστιαν-
ικὸν κήρυγμα εἰς τὸν κόσμον μέχρι σήμερον, ἢ τεχνικὴ
πρόοδος καὶ τὰ διάφορα οἰκονομικὰ συστήματα ἔλαβον
διαφόρους καὶ ποικίλας φάσεις (Φεουδαρχικόν—Κε-
φαλαιοκρατικόν—Κομμουνιστικόν κλπ.), ἀλλὰ ἢ ἰσχύς
καὶ ἢ βαθύτερα σημασία τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος
παραμένει ἢ ἴδια παντοῦ καὶ πάντοτε.

Βεβαίως ὁ Μάρξ προσπαθεῖ νὰ διαπιστώσῃ

1. Ἴδε σχετικῶς Παναγιώτου Κανελλοπούλου, «Χριστιανισμὸς καὶ ἢ ἐποχὴ μας» Σελ. 50 κ.έ.
2. Karl Jaspers: «Die geistige Situation der Zeit», «Technische souveränität» s. 185.

λεύσεως δέονται τοῦ Ὑψίστου, ἵνα εὐλογῆσῃ τὰς
ἐργασίας των, αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν εἰς τὴν συνερ-
γασίαν καὶ τὴν ἐπαρένουσιν τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς
δόξαν Αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἀγαθῶ πάσης τῆς ἀνθρωπότη-
τος. Ἡ εὐσεβὴς αὕτη συνήθεια ὀφείλεται εἰς τὴν
βαθεῖαν θρησκευτικότητα τῶν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Οἰ-
κουμενικῆς Κινήσεως εὐρισκομένων καὶ πάντων τῶν
ἐνεργῶς καὶ εὐλαβῶς ἐν αὐτῇ ἐργαζομένων. Καὶ
ἢ πραγματικὴ αὕτη εὐσέβεια τούτων εὐρίσκει ἐκ-
φρασίαν καὶ εἰς πᾶσαν συζήτησιν καὶ συνεργασίαν
μεταξὺ τῶν συνέδρων, διότι πάντες φέρονται πρὸς
ἀλλήλους μετ' ἀγάπης καὶ ἀνεκτικότητος, μετ' ἀμοι-
βαίου σεβασμοῦ καὶ ἀλληλοεκτιμησεως ὡς ἔχοντες
συναίσθησιν τῆς ἱεραῆς ὑποθέσεως, δι' ἣν ἀγωνίζον-
ται καὶ ἔχουν ἀφιερῶσῃ ἑαυτοῦς. Ἐπὶ εἴκοσι καὶ

τὴν ἀντίθετον κατάστασιν, ὄχι μόνον τοῦ φαινομεν-
ικοῦ προσδιορισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς οὐσιαστικῆς διαμορ-
φώσεως τῆς Ἰστορίας, μόνον ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν
μηχανικῶν μέσων καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονο-
μίας· τοῦτο ἀκριβῶς φαίνεται ἀπὸ τὴν περίφημον
φράσιν του «ὁ χειροκίνητος μύλος μᾶς δίδει τὴν κοι-
νωνίαν μὲ τὸν κυρίαρχο—τὸν δεσποτικὸν φεουδάρχη—,
ἐνῶ ὁ ἀτμοκίνητος μύλος μᾶς δίδει τὴν κοινωνίαν
μὲ τὸν κεφαλαιοκράτη βιομηχανο».¹ Τοῦτο βέβαια
εἶναι μίᾳ ἀπλῆ διαπίστωσις τυχαίας συμπτώσεως,
δηλ. τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς αἰτιώδους συνδέσεως
δύο ἐξωτερικῶν στοιχείων ἀντιστοίχων ἀνθρωπίνων
ἐνεργειῶν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι
ἀναγκαστικῶς θὰ ἐπανελαμβάνετο μὲ τὰ ἴδια ἀποτε-
λέσματα, εἰς τρόπον ὅστε νὰ τὸ γενικεύσωμεν ἐντός
τῆς Ἰστορίας ὡς ἓνα καθολικὸν Νόμον· καὶ τοῦτο διό-
τι πρῶτον τὰ ἱστορικὰ γεγονότα οὐδέποτε ἐπαναλαμ-
βάνονται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς—οὐσιώδεις ἢ μορφολογικούς
—ἄρους ἀπολύτως· καὶ δεύτερον ἂν συγκρίνωμεν
μερικὰ οὐσιώδη σημεῖα τῆς Ἰστορίας τῶν Ἑλλήνων
μὲ τὴν τῶν Γερμανῶν (π.χ.) θὰ εὐρωμεν ὅμοια μὲν
κατὰ τὴν οὐσίαν γεγονότα, ἀνόμοια δὲ κατὰ τὴν μορ-
φήν, καὶ τὸ σπουδαιότερον, ὅμοια οὐσιωδῶς γεγονότα
νὰ παράγουν διάφορα τελείως ἀποτελέσματα· π.χ.
αἱ οἰκονομικαὶ κακουχίαι ὠδήγησαν τοὺς Γερμανοὺς
εἰς τὸν Μυστικισμόν, ἐνῶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν
παρόμοιαι καταστάσεις ὠδήγησαν τὸν ἑλληνικὸν λαὸν
εἰς ἀφύπνισιν, καὶ τοῦτο ὑπῆρξεν ἐν ἀπὸ τὰ βαθύ-
τερα αἰτία τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως.²

(Συνεχίζεται)

ΧΡ. ΠΑΠΠΑΣ

1. Παναγ. Κανελλοπούλου, «Χριστιανισμὸς
καὶ ἢ ἐποχὴ μας», σελ. 50-51.
2. Παναγ. Τρεμπέλα, «Ἰστορικὸς ὕλισμός»,
σελ. 69.
3. Max Weber: Soziologie, weltgeschichtliche
Analysen, Politik, σ. 210, 278, 281.

πλέον ἔτη συμμετέχων εἰς συνέδρια τοῦ Π.Σ.Ε. ἡ τῶν Ἐπιτροπῶν του σχεδὸν κατ' ἔτος, διεπίστωσα μετὰ καταπλήξεως, ὅτι οὐδέποτε εἰς οὐδεμίαν συνεδρίασιν ἐπῆλθε ρῆξις καὶ προστριβὴ μεταξύ τῶν μελῶν δι' οἰοδήποτε ζήτημα, οὔτε ἀταξία τις καὶ ἀγένεια κατὰ τὰς συζητήσεις καὶ ὁμιλίαις ἐσημειώθη, οὔτε διελύθη ποτε συνεδρίασίς τις λόγῳ δημιουργηθείσης τυχὸν ἐντάσεως ἀποτόμως καὶ ἐνωρίτερον τῆς καθωρισμένης ὥρας, μολονὶ πολλὰκις συζητοῦνται θέματα σοβαρὰ καὶ ἐπίμαχα καὶ ἐκφέρονται γινῶμαι τελείως ἀντίθετοι, ἀπίθανοι καὶ ἀπροσδόκητοι. Πάντοτε δηλονότι περιεφρουρήθη ὁ θρησκευτικὸς τόνος τῶν συνεδριάσεων καὶ ἐπεβλήθη εἰς πάντας ἡ ἱερότης τοῦ σκοποῦ αὐτῶν.

Ἐν Ν. Δελχί ἡ ἐναρκτήριος ἱεροτελεστία ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Συνελεύσεως ἧτοι τὴν Κυριακὴν, 19 Νοεμβρίου, 10.30 π.μ. ἐν τῇ ὀνομαστῇ Σαμιάνα, ἣτις ἦτο μία ἀπέραντος ἀληθινῆ Σκηνῆ, κατασκευασθεῖσα σκοπίμως διὰ τὰς κοινὰς ταύτας συμπροσευχὰς τῶν δύο καὶ πλέον χιλιάδων, ποὺ ἔλαβεν μέρος εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν, πλὴν τῶν χριστιανῶν καὶ μὴ Ἰνδῶν, κατοίκων τοῦ Ν. Δελχί, οἱ ὅποιοι συνέρρεον διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὰς μεγαλοπρεπεῖς ταύτας τελετὰς τοῦ Συνεδρίου. Ἡ Σαμιάνα ἐστεγαζέτο διὰ στέγης ἐξ ὕφασμάτων πολυχρῶμων, ὅπως καὶ τὸ περίφραγμά της ἡ αἰ πλευραὶ αὐτῆς ὁμοίως ἀπετελοῦντο ἐκ τεμαχίων ποικιλοχρῶων ὕφασμάτων, ἐν ᾧ τὸ ἔδαφος ἡ τὸ πάτωμα αὐτοῦ ἐσκεπάζετο ἀπὸ πράσινον χόρτον, οὕτως ὥστε ἐδίδετο ἡ ἐντύπωσις, ὅτι εὐρίσκετό τις ἐν ὑπαίθρῳ. Ψάθινα καθίσματα τοποθετημένα κυκλικῶς, μία ὑψηλὴ ἐξέδρα εἰς τὴν μίαν πτέρυγα τοῦ τεραστίου τούτου ὑποστέγου διὰ τοὺς ἱεουργοῦντας κληρικούς, μία μεγάλη τράπεζα καὶ ἐπ' αὐτῆς εἰς πελώριος σταυρός, συνέθετον τὴν λιτὴν ἐπίπλωσιν τῆς ἱερᾶς Σκηνῆς, τῆς Σαμιάνας. Μία τοιαύτη Σκηνὴ, ὡς τόπος λατρείας, ἐνθymiζουσα ἐν πολλοῖς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου τῆς Παλ. Διαθήκης, ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι εὐρίσκοντο ἐν πορείᾳ πρὸς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἀπεικόνιζε λίαν εὐστόχως τὴν παροδικὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ζωὴν τῶν χριστιανῶν, διαβιούντων ὡς «παροικίων καὶ παρεπιδήμων» (1 Πέτρ. 2,11) ἐπὶ τῆς ἐρήμου ταύτης γῆς, ὡς οἱ πλανώμενοι Σκηνίται εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ἀραβίας, καὶ ὀδευόντων πρὸς τὴν μόνιμόν των κατοικίαν ἐν τῷ οὐρανῷ παρὰ τῷ Θεῷ. Ἡ Σαμιάνα ἀπετέλει ὄραϊαν πρωτότυπον ἔμπνευσιν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἰνδῶν καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ὑποβλητικὴ ἐπίδρασις καὶ ἐντύπωσις θὰ μείνη ἀνεξάλειπτος εἰς τοὺς συνέδρους τῆς ἐν Ν. Δελχί Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε.

Ἄλλὰ καὶ τὸ κτήριον τῶν συνεδριάσεων ἦτο ἐπιβλητικόν, οὐχὶ ὅμως διὰ τὴν ἀπλότητα αὐτοῦ ὡς ἡ Σαμιάνα, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ τεραστίου πολυτελοῦς ἀμφιθεάτρου, τῶν πολυαριθμῶν αἰθουσῶν διὰ τὰς συνεδριάσεις τῶν Τμημάτων καὶ Ἐπιτροπῶν, καὶ ἕνεκα τῶν διαφόρων γραφείων διὰ τὰς πολυπληθεῖς ὑπηρεσίας τοῦ Π.Σ.Ε., διὰ τοὺς δημοσιογράφους, διὰ τὰ ταχυδρομεῖα, διὰ τὰ ταξείδια καὶ ἐξῆς. Τοῦτο ὀνομάζεται Vigyan Bhavan καὶ εἶναι ἐκτισμένον ἀκριβῶς μόνον διὰ τὴν σύγκλησιν ἐν αὐτῷ διεθνῶν

Συνεδρίων, τὰ ὅποια οὕτως ἔχουν ἐν αὐτῷ ἀφθόνους χώρους καὶ ὅλα τὰ μέσα καὶ τὰς ἀνάσεις τῆς εὐρύθμου λειτουργίας των. Ἀμφότεραι αἱ ἐγκαταστάσεις αὐταὶ ἡ Σαμιάνα καὶ τὸ Βίγκυαν Μπαβάν εὐρίσκοντο πλησίον ἀλλήλων ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ καὶ ἐν τῷ κέντρῳ σχεδὸν τοῦ Ν. Δελχί, ἡ δὲ μετὰβασις εἰς ταύτας ἐκ τοῦ ξενοδοχείου Ἀσιόκα καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξενοδοχείων ἐγένετο διὰ λεωφορείων, ἅτινα ἦσαν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν συνέδρων πάντοτε καθ' ὀρισμένας ὥρας τῆς ἡμέρας συμφώνως πρὸς τὸ ὠράριον τῶν ἐργασιῶν τῆς Γεν. Συνελεύσεως. Σημειωθεῖτω ἐνταῦθα, ὅτι τὰ ἐπίσημα καὶ μὴ μέλη τῆς Συνελεύσεως, μετὰ τὸ προσωπικὸν τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν καὶ τοὺς δημοσιογράφους καὶ ἐπισήμως κληθέντας ἐπισκέπτας καὶ παρατηρητὰς ὑπερέβαινον τοὺς τρεῖς χιλιάδας, μὴ συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν Ἰνδῶν προσελθόντων πρὸς παρακολούθησιν τοῦ Συνεδρίου.

Ὅπως συνήθως, πρὸ τῆς ἐναρκτήριου ἱεροτελεστίας ἐν τῇ Σαμιάνα καὶ ἔξω αὐτῆς οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν παρετάχθησαν κατὰ ὁμολογίας ἵνα ἐν λιτανείᾳ τρόπον τινὰ καὶ ἐν παρατάξει εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Σαμιάναν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ὅσοι ἦσαν κληρικοί ἢ εἶχον ἀξιώματα, ἐφόρουσαν τὰς ἱεράς ἀμφιέσεις ἢ τὰ τήβεννά των, ἐν ᾧ οἱ Ὀρθόδοξοι ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς ἔφερον μόνον τὸ ἐπανωκαλύμμαυχον καὶ σταυρὸν ἢ ἐγκόλπιον. Ὅλον τὸ θέαμα ἦτο φαντασμαγορικὸν καὶ ἐπιβλητικόν. Ἐν ἱεροπρεπεῖ σοβαρότητι μετὰ βῆμα βραδύ ἐκινήθη ὅλον τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν Λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου ἐξ ὅλων τῶν γωνιῶν τῆς ὑψηλῆς πρὸς τὴν Σαμιάναν καὶ ἐκάστη Ὁμολογία κατέλαβε τὴν ὀρισμένην δι' αὐτὴν θέσιν. Πόσον ὅμως κατελαμβάνετο τις ἀπὸ μελαγχολίαν, ὅταν ἐσκέπτετο, ὅτι ὅλα τὰ πλήθη ταῦτα τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ κόσμου διαφέρουν ἀναμεταξύ των ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν διοικητικὴν τάξιν καὶ ὀργανωσιν, καὶ εἰς πολλὰς περιπτώσεις συγκρούονται καὶ διάκεινται ἐχθρικῶς εἰς διαφόρους χώρας, ἀσκοῦντα προσηλυτισμὸν καὶ ὑπονομεύοντα τὴν ζωὴν καὶ δρᾶσιν ἀλλήλων! Πόσον θὰ ἦτο ὠφελιμότερον δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα καὶ πόσον θὰ ἐπλουτίζετο καὶ θὰ ἠύξανε εἰς πνευματικότητα ἢ ζωὴ της, ἂν αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ κόσμου ὅλου τοῦτον τὸν χρόνον καὶ κόπον καὶ τὸ χρῆμα, ποὺ διαθέτουν τώρα διὰ τὴν ἐπανενοσίαν των, διέθετον εἰς κοινὸν καὶ ἔντονον ἀγῶνα κατὰ τοῦ συγχρόνου ὕλισμοῦ καὶ τῆς ἀπιστίας ποὺ δεσπόζουν σήμερον ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ! Ἄλλ' ἀκριβῶς ἐν συναίσθησει τῶν εὐθυνῶν διὰ τὴν ἀταξίαν καὶ ἀνωμαλίαν ταύτην εἰς τὰς σχέσεις τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Σαμιάναν ἐν ταπεινώσει καὶ κατανύξει, ἵνα συμπροσευχηθῶμεν ὅπως ὁ μέγας Θεὸς ἀναλάβῃ διὰ τῆς Δεξιάς Αὐτοῦ τὸ βαρὺ καὶ δυσκατόρθωτον διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἔργον τῆς ἐπανενοσεως τῆς Ἐκκλησίας Του, ὥστε μία καὶ ἡνωμένη αὐτὴ νὰ ἀκτινοβολῇ ἐντὸς τοῦ κόσμου καὶ νὰ προσελκύῃ τὰ πλήθη αὐτοῦ εἰς τὴν ἀληθινὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν.

Ἄλλ' ἰδοὺ, ὅτι ὑπάρχουν οὐκ ὀλίγοι Ὀρθόδοξοι, οἱ ὅποιοι σκανδαλίζονται καὶ εὐρίσκουν ἄτοπον καὶ

θεωρούν ὡς παράβασιν ἱερῶν κανόνων καὶ ἐκτροχιασμοῦ ἐκ τοῦ γνησίου Ὁρθοδόξου πνεύματος τὴν συμπροσευχὴν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων. Φρονοῦσιν οὗτοι, ὅτι ἡ συμπροσευχὴ, ἀφ' ἐνός προϋποθέτει ψυχικὴν ἐνότητα καὶ ὁμοφροσύνην, πού δὲν ὑπάρχουν ἐν τῇ πραγματικότητι, ἀφ' ἑτέρου δὲ συντελεῖ εἰς τὴν βαθμιαίαν ἀνάπτυξιν ἐν τῇ ψυχῇ τῶν συμπροσευχομένων τοῦ συναισθήματος, ὅτι δὲν ὑπάρχουν διαφοραὶ σοβαραὶ μεταξύ αὐτῶν ἐν τῇ πίστει καὶ ζωῇ των. "Ἦδη οἱ ἱεροὶ Κανόνες ὀρίζουσιν: «εἴ τις κληρικὸς ἢ λαϊκός, εἰσέλθῃ εἰς συναγωγὴν Ἰουδαίων καὶ αἰρετικῶν προσεύξασθαι, καθαιρεῖσθω καὶ ἀφορίζεσθω» (ἘΔ' Ἀποστ. Κανόν, ἐπίσης ΜΕ') καὶ «ὅτι οὐ δεῖ αἰρετικῶν εὐλογίας λαμβάνειν, αἵτινες εἰσιν ἀλογίαι μᾶλλον ἢ εὐλογίαι» (Καν. Λαοδ. ΑΒ'). Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ διαρκοῦς καὶ ἀδιακρίτου συμπροσευχῆς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, ἀλλὰ μόνον εἰς ἐκτάκτους περιπτώσεις ἤτοι εἰς ἐπίσημα παγγρησιακὰ συνέδρια καὶ συναντήσεις, ὧν σκοπὸς ἀκριβῶς καὶ ἡ κοινὴ ἐπίκλησις τῆς θείας ἀρωγῆς πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἱεροῦ καὶ κοινοῦ τούτου σκοποῦ. Οὐδεὶς ὑποστηρίζει, ὅτι δύναται ὁ Ὁρθόδοξος ἀνευ τινὸς ἀνάγκης καὶ σοβαροῦ λόγου καὶ ὑψηλοῦ σκοποῦ νὰ εἰσέρχεται καὶ νὰ φοιτᾷ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν ἑτεροδόξων καὶ νὰ συμπροσεύχεται μετ' αὐτῶν. Ἐπειτα κατὰ τὰς κοινὰς προσευχὰς ἐν τοῖς παγγρησιακοῖς Συνεδρίοις, δὲν πρόκειται περὶ τῆς θείας Λειτουργίας, καθ' ἣν ὡς κέντρον εἶναι ἡ τέλεσις τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ ἡ μετάληψις αὐτῆς παρὰ τῶν πιστῶν, ἀλλὰ περὶ ἀπλῆς συμπροσευχῆς, καθ' ἣν ἄδονται διάφοροι ὕμνοι (καὶ ἡμέτεροι συνηθέστατα ἐν μεταφράσει ἀγγλικῇ ἢ γερμανικῇ ἢ γαλλικῇ) ἀπαγγέλλονται τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ ἡ Κυριακὴ προσευχὴ, ἀναγινώσκειται περικοπῆ κατὰλληλος ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν ἄλλων βιβλίων τῆς Ἁγ. Γραφῆς καὶ ἐπακολουθεῖ κήρυγμα. Ἐν τῇ πράξει πᾶσαι αἱ Αὐτοκέφαλοι Ὁρθ. Ἐκκλησίαι ἔχουσιν ἐπιτρέψει τὰς κοινὰς προσευχὰς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν παγγρησιακὴν ἐβδομάδα Προσευχῆς ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, συμπροσευχόμεναι μετὰ ἑτεροδόξων χάριν τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ (πρβλ. «Πάνταῖνον» Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, 1 Μαρτίου 1962 σελ. 81, περιγραφὴν «ἡ τετάρτη κοινὴ συμπροσευχὴ» 9 Φεβρ. 1962) Πατριάρχαι καὶ ἀρχιερεῖς τῶ 1925 κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 16ης ἑκατονταετηρίδος τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν τῷ Καθεδρικῷ ἀγγλικανῷ Ναῷ τοῦ Ἁγ. Παύλου ἀπήγγειλαν ἐλληνιστὶ τὸ Σύμβολον τῆς Νικαίας. Καὶ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία κατόπιν «τῶν ὁδηγίων τοῦ Βατικανοῦ πρὸς τὰς τοπικὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἀρχὰς περὶ τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως («de Motione Ecumenica») τηροῦν τὴν αὐτὴν στάσιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς συμπροσευχῆς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, διότι αἱ ὡς ἄνω κατευθυντήριοι ὁδηγίαι ὀρίζουν τὰ ἀκόλουθα: «ἂν καὶ κατὰ τὰς συγκεντρώσεις καὶ συνδιασκέψεις ταύτας δέον νὰ ἀποφεύγῃσι πᾶσαν συμμετοχὴν εἰς τὰς ἱεράς τελετάς, δὲν ἀπαγορεύεται ἡ κοινὴ ἀπαγγελία τῆς Κυριακῆς προσευχῆς ἢ ἄλλης

προσευχῆς, ἐγκεκριμένης ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀπαγγελλομένης κατὰ τὴν ἐναρξιν καὶ κατὰ τὴν λήξιν τῶν συγκεντρώσεων τούτων» (ἰδὲ ἡμετέραν μετάφρασιν τῆς Παπικῆς ταύτης ἐγκυκλίου «ἡ ἐνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν» αἱ ὁδηγίαι τοῦ Βατικανοῦ περὶ τῆς οἴκουμ. κινήσεως) κρινόμεναι ἐξ ὀρθοδόξου ἀπόψεως. Θεσσαλονίκη 1950 σελ. 10. Ἡ ἐγκύκλιος ἐξεδόθη 20 Δεκ. 1949). Ἀλλὰ διατὶ νὰ προβάλλωμεν τούτους ἢ ἐκείνους τοὺς φόβους καὶ τοὺς κινδύνους ἐκ τῶν ἐπαφῶν καὶ συμπροσευχῶν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, ὅταν οἱ θησαυροὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ λατρείας εἶναι τοιαύτης ἀνεκτιμῆτου ἀξίας καὶ ἔχουν τοιαύτην ἀκτινοβολίαν, ὥστε καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην σήμερον ὁμιλοῦσι μετὰ θαυμασμοῦ περὶ τῆς ὀρθοδ. λατρείας καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἱερῶν ἀκολουθιῶν; Ὅταν τὰ καθ' ἡμᾶς δυνάμεθα νὰ προβάλλωμεν ὀρθῶς καὶ μετὰ δυνάμεως ἢ ἐκ τῶν ἐπαφῶν καὶ συμπροσευχῶν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων ἐπίδρασις ἐπὶ τούτων θὰ εἶναι τότε μεγαλειτέρα καὶ ἡ ἐπιστροφὴ των πρὸς τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν ταχυτέρα.

Ἀφ' οὗ πάντες κατέλαβον τὰς θέσεις, ἀρχίζει τὴν ἱεροτελεσίαν διὰ βραχείας εὐχῆς ὁ ἐκ τῶν προέδρων τοῦ Π.Σ.Ε. Μαρ Γιουχανάν ἐκ τῆς προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ τῶν Νοτίων Ἰνδιῶν. Δύο χοροὶ εἰκατέρωθεν τῆς ἐξέδρας ἡγῶνται τῶν ψαλμοδιῶν, μία Ἰνδική, μικτὴ ἐκ θηλέων καὶ ἀρρένων, ἥτις κατὰ τὰς ὕμνωδίας ἐχρησιμοποιοῦν καὶ ἰδιόρρυθμα πνευστὰ καὶ ἔγχορδα ὄργανα καὶ μία Εὐρωπαϊκὴ. Οἱ δύο χοροὶ ἐψάλλον ἐναλλάξ, εἰς πάντας δὲ ἑκαμὸν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν οἱ μελαγχολικοὶ τόνοι τῆς ψαλμοδίας τοῦ Ἰνδικοῦ χοροῦ, ἀνάλογοι πρὸς τὴν μυστικίζουσαν διάθεσιν τῶν ὀλιγαριθμῶν χριστιανῶν Ἰνδιῶν, οἵτινες διαλαλοῦσι διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ των βίου τὰ μεγαλεῖα τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀσυγκρίτων ὑπερτέρων κατὰ τὸν ἀριθμὸν Βουδιστῶν συμπατριωτῶν των, διότι ἐπὶ 360 ἑκατομ. κατοικούν των Ἰνδιῶν οἱ χριστιανοὶ μόλις ἀνέρχονται εἰς δέκα ἑκατομμ. Ἀκολουθεῖ ἡ ἀνάγνωσις περικοπῆς ἐκ τῆς Παλ. Διαθήκης (Ἠσ. 40, 1-11) γαλλιστὶ καὶ ἐκ τῆς Κ. Διαθήκης (1 Περτ. 2, 1-10) γερμανιστὶ. Τὸ κήρυγμα τῆς μεγαλειώδους ταύτης ἱεροτελεστίας ἐξεφώνησεν ὁ ἐκ Βούρμας πρεσβύτερος U Ba Hmyin, ὅστις με ἐνθουσιασμὸν καὶ πυρίνην γλῶσσαν ἐτόνισε μεταξύ ἄλλων κυρίως τοῦτο, ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι ὀφείλουν νὰ παρουσιάσωσι τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸ κήρυγμα ὑπὸ τοιαύτην μορφήν, ὥστε καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος νὰ προσελκύεται ἀκατασκέτως εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ὅπως ὁ διψασμένος, ὅστις εἴρει καὶ εὐρίσκει πηγὴν, ἵνα παύσῃ τὴν δίψαν του. Ἐν ἀρχῇ ὁ χριστιανισμὸς διεδόθη ταχέως, διότι ἐξελθὼν ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς Παλαιστίνης καὶ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ἐνεδύθη καὶ προσέλαβε τὰς τότε ἐπικρατούσας ἐλληνικὰς μορφὰς τῆς σκέψεως καὶ παραστάσεως καὶ οὕτως εὗρεν ἀπήχησιν καὶ κατέκτησε τὰς καρδίας τῶν Ἑθνικῶν. Αἱ νέαι κατακτήσεις τοῦ χριστιανισμοῦ δέον νὰ κατευθύνωνται πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικὴν, τῶν ὁποίων οἱ λαοὶ ἀκόμη δὲν ἔχουν γνωρίσει τὸν χριστιανισμὸν καὶ ζῶσιν ἐν-

τὸς τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀγνοίας, ἀλλὰ διὰ νὰ εὕρῃ ἀπήχησιν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὸ Εὐαγγέλιον, πρέπει νὰ παρουσιάζωμεν τοῦτο κατὰ τρόπους καὶ μορφάς, πού νὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ψυχολογίαν καὶ τὰς βαθυτέρας ἀνησυχίας καὶ ἀνάγκας τοῦ Ἀφρικανοῦ καὶ Ἀσιάτου. Εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς Ἰάκωβον, ἓνα τῶν Προέδρων τοῦ Π.Σ.Ε., εἶχεν ἀνατεθῆ νὰ ἀπαγγείλῃ τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως καὶ οὗτος καλεῖ τοὺς συνέδρους πάντας νὰ συναπαγγείλωσι τοῦτο ἑλληνιστί, εἰς τὴν γλῶσσαν εἰς ἣν καὶ τοῦτο καὶ τὸ Εὐαγγέλιον συνετάχθησαν, ὅσοι δὲ δὲν ἠδύνατο, νὰ ἐκφωνήσωσι τοῦτο εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν. Ἦτο ἐξαιρετικὴ ἡ στιγμή ἐκείνη, καθ' ἣν χριστιανοὶ ἐξ ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ χώρων τῆς Οἰκουμένης καὶ ἀνήκοντες εἰς πλείστας ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένας Ἐκκλησίας ὁμολογούν καὶ ἀπήγγελλον τὴν αὐτὴν ὁμολογίαν πίστεως, τὸ ἴδιον «πιστεύω», ὅπερ οἱ Πατέρες τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ Κων/πόλει οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀλαθῆτως συνέταξαν. Ἀφ' οὗ ἐψάλλησαν ὑπὸ τῶν χορῶν καὶ ἄλλοι κατάλληλοι ὕμνοι καὶ ἀνεπέμφθησαν εἰς τὸν Ἰψιστον αἱ τελευταῖαι εὐχαί, ἐλήξεν ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐναρκτήριος τελετὴ τῆς Γ' Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε.

Τὴν τρίτην ἀπογευματινὴν τῆς αὐτῆς Κυριακῆς ἐγένεν ἡ πρώτη ἐπίσημος συνεδρία τῆς ὁλομελείας τῶν Συνέδρων ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ τοῦ Βίγλιαν Μπαβάν. Μετὰ σύντομον προσευχὴν πρῶτος ἀνέρχεται εἰς τὸ βῆμα καὶ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ δραστήριος καὶ ὀνομαστός διὰ τὴν ἐν Ἰνδίας ἐργασίαν του καὶ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν Ἐπίσκοπος Newbiggin Lessli. Τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας του ἦτο «αἱ διαστάσεις τῆς Οἰκουμηνικῆς Κινήσεως ὡς πρὸς τὴν Ἱεραποστολήν» (The Missionary Dimension of the Ecumenical Movement). Ἐν ἀρχῇ ὁ ὁμιλητὴς ἀνέπτυξε τοὺς στενοὺς δεσμοὺς μεταξύ τῆς Οἰκουμην. Κινήσεως καὶ τῆς Ἱεραποστολικῆς δράσεως, δοθέντος, ὅτι πολλοὶ ἠγέται τῆς Οἰκουμηνικῆς Κινήσεως ἦσαν συγχρόνως καὶ ἠγετικά ἢ ἐνεργὰ μέλη τῶν Ἱεραποστολῶν, ὅπως ὁ Oldham, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Dr. Temple, ὁ William Patton καὶ ἄλλοι, οἵτινες πάντες εἰργάσθησαν μετ' αὐτοθυσίας ὡς Ἱεραπόστολοι καὶ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου ἐν Ἀφρικῇ καὶ Ἀσίᾳ. Αἱ Ἱεραποστολαὶ ἐργάζονται πρὸς διάδοσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ 200 ἐτῶν περίπου εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλὰ κατενοήθη παρ' ὅλων ὅτι τὸ Παγκ. Συμβ. τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὰ Ἱεραποστολικά Συμβούλια δὲν ἦτο ὀρθὸν νὰ ἐργάζωνται κεχωρισμένως, διότι ἀμφότερα ἀπέβλεπον εἰς τοὺς αὐτοὺς σκοποὺς, εἰς τὴν ἐνότητα καὶ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνότης καὶ Ἱεραποστολὴ δὲν δύνανται νὰ ἀποχωρισθῶσιν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἔχει ὡς ἀποστολήν οὐ μόνον νὰ σώζῃ καὶ νὰ ἀγιαζῇ τὰ μέλη αὐτῆς, ἀλλὰ νὰ ἀποκατᾶ καὶ νέα διαρκῶς μέλη, ἐπεκτεινομένη καὶ μεταξὺ τοῦ κόσμου τοῦ ἐκτὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐντεῦθεν τὰ 38 συμβούλια, τὰ ἀποτελοῦντα τὸ διεθνὲς Ἱεραποστολικὸν Συμβούλιον συνειργάσθησαν μέχρι τοῦδε καὶ ἀπεφάσισαν τὰ ἀνωτέρω τὴν συγχώ-

νευσιν μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τρέφοντα τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ μετὰ τὴν συγχώνευσιν, δὲν θὰ παύσῃ ἡ ὁρμὴ πρὸς Ἱεραποστολικὴν δράσιν, πρὸς διάδοσιν τοῦ φωτὸς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εἰς ἄλλους ἀνθρώπους, ὅσοι ἀκόμη δὲν ἐγνώρισαν αὐτό. Πῶς δύναται ὁ ἀληθῶς λευκρωμένος πιστὸς νὰ μὲν σιωπηλὸς καὶ νὰ μὴ μεταφέρῃ καὶ εἰς ἄλλους τὸ εὐαγγέλιον διὰ νὰ γνωρίσωσι καὶ οὗτοι τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου; «πῶς δὲ πιστεύουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλώσιν;» (Ρωμ. 10, 14).

Μετὰ τὸν ἐπίσκοπον Νιουμπίγιν ἀνέρχεται εἰς τὸ βῆμα ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Π.Σ.Ε. δρ. Βίσερ Τούφτ, ὁ ὁποῖος ἐξέθεσε τὰ πεπραγμένα τοῦ Π.Σ.Ε. ἀπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἐν Evanston τῷ 1954 μέχρι τῆς παρουσίας Γης Γεν. Συνελεύσεως, ἀναπτύξας τὸ θέμα: «ἡ κλήσις τοῦ Π.Σ.Ε.».

Τὸ θέμα του περιστράφη καὶ ἐκινήθη περὶ τὰ κατάλληλα διὰ τὴν περίστασιν ῥητὰ τῆς Π. Διαθήκης: «Ἐως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν ὁ Κύριος» (1 Βασ. 7,12) καὶ «πλάτυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαϊῶν σου, πῆξον, μὴ φείσῃ, μακρυνον τὰ σχοινίματά σου καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυσον, ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον» (Ἠσ. 54,2) καὶ «ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῶν ἡμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, (Ρωμ. 15,5-6). Εἰς τὴν ἐμπνευσμένην αὐτοῦ ὁμιλίαν αὐτῆν ὁ Γεν. Γραμμ. τοῦ Π.Σ.Ε., πού ἀποτελεῖ τὴν δεσπόζουσαν μορφήν σήμερον ἐν τῇ οἰκουμηνικῇ κινήσει καὶ ἐν τῷ Π.Σ.Ε. Ἀνέπτυξεν ἐν ἀρχῇ τὸ πρῶτον σημείον, ὅτι δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ Evanston μέχρι Ν. Δελχί τὰ γεγονότα ἐν τῇ οἰκουμηνικῇ κινήσει ἐξευλίχθησαν ἱκανοποιητικώστατα, καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλομεν χάριτας καὶ εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν Θεόν, διότι «ἔως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν ὁ Κύριος». Αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἤρχισαν βαθμιαίως νὰ ἐκτοπιζῶσι τὰ διάφορα ἐμπόδια, ἅτινα ἐκράτουν ταύτας μέχρι τοῦδε ἐν ἀπομονώσει, ἐν ζῶῃ καὶ δράσει χωριστῇ, καὶ εἶναι τὰρα προθυμότεραι εἰς συνεργασίαν ἐντὸς τοῦ Π.Σ.Ε. Τὰ πρῶτα δὲ ἔτη τοῦ Π.Σ.Ε. — τῷ 1948 συνετελέσθη ἐν Ἀμστελλοδάμῳ ἡ σύμπηξις του — ἦσαν ἔτη διεθνoῦς συγχύσεως καὶ ἀνωμαλίας, διότι ἰδεολογικαί, φυλετικαί, κοινωνικαὶ συγκρούσεις ἐπὶ διεθνoῦς ἐπιπέδου ἐδημιούργησαν ἔντασιν εἰς τὸν βίον τῶν λαῶν, ἡ ὁποία ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιδράσῃ καὶ τὰς σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν συνέβη καὶ ἰδοὺ συμμετέχομεν ὡς μέλη εἰς μίαν κίνησιν ζῶσαν καὶ σωτήριον παρὰ τὴν διεθνήν κρίσιν καὶ τοῦτο ὀφείλεται ἀσφαλῶς εἰς τὴν μυστηριώδη ἐκείνην Βουλῆν, ἡ ὁποία ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ ἱστάμεθα ὁ εἰς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἄλλου ὡς συνεργάται εἰς πείσμα ὅλων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα διαιροῦσιν ἡμᾶς. Καὶ πράγματι συνειργάσθησαν αἱ Ἐκκλησίαι — μέλη τοῦ Π.Σ.Ε., ὅπως ἀντιμετωπίσωσι τὰς ἀνάγκας τῶν χευμαζομένων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ὡς καὶ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, Ἐπίσης ὑψώσαμεν τὴν φωνὴν καὶ κατῆ-

στήσαμεν γνωστάς τὰς ἀπόψεις τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὰ πολιτικά καὶ φυλετικά διεθνή προβλήματα κατὰ τὴν συζήτησιν τούτων ὑπὸ διεθνῶν ὀργανισμῶν. Δι' ἀποφάσεων τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τῆς Ἐπιτροπῆς μας ἐπὶ τῶν διεθνῶν Σχέσεων ἐξεδηλώσαμεν τὴν ἀντίθεσίν μας πρὸς τὰς πυρηνικὰς δοκιμὰς, πρὸς τοὺς ἐξοπλισμούς, πρὸς τὰς φυλετικὰς διακρίσεις, πρὸς τοὺς ἀντιτιθεμένους εἰς τὴν αὐτοδιάθεσιν τῶν λαῶν. Μολονότι ἦτο ρισκοίνδυνος ἡ ἐπέμβασις ἐπὶ τούτων προβλημάτων, ἐκεῖ ὅπου ταῦτα διεθνῶς ἐκρίνοντο καὶ ἀπεφασίζοντο, ἐν τούτους αἱ Ἐκκλησίαι—μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν διεκηρύξαν ἐν παρρησίᾳ τὴν χριστιανικὴν ἄποψιν καὶ δὲν δύνανται εἶς νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν εὕρισκεν σπουδαίαν ἀπήχρησιν ἢ στάσις αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ Ἐκκλησιῶν κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν ὡς ἄνω προβλημάτων. Ὡσαύτως τὸ Π.Σ.Ε. διὰ τῶν ὀργάνων του ἐνεθάρρυνε καὶ προήγαγε τὰς ἐνωτικὰς διαπραγματεύσεις καὶ κινήσεις Ἐκκλησιῶν εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Οἰκουμένης. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ παραλείψωμεν, εἶπεν ὁ ὁμιλητής, ὅτι ὑπάρχουν πλεῖστα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ γίνωσι καὶ δὲν ἔγιναν, ἰδίως εἰς τὸ σημεῖον τούτου, ὅτι αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι καὶ οἱ ἐν τῷ κόσμῳ χριστιανοὶ οὐδὲν ἢ ἐλάχιστα γνωρίζουν περὶ τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως καὶ περὶ τοῦ Π.Σ.Ε. Ἀκόμη καὶ ἀπέναντι τοῦ μὴ πιστεύοντος εἰς Χριστὸν κόσμον καὶ ἀπέναντι τῶν ἀλλοθρήσκων δὲν παρουσιάζομεν εἰσέτι τὸ προσῆκον κοινὸν μέτωπον καὶ τὴν ἐνιαίαν δρᾶσιν, ἵνα ἐπιτευχθῶσι διὰ τῆς ἐνότητος τῶν ἐνεργειῶν πλουσιώτερα ἀποτελέσματα.

Τὸ δεύτερον σημεῖον τῆς ὁμιλίας του ἦτο ἡ ἐκλογὴ πρὸς διαπλάτυνσιν τῆς σκηνῆς, διότι βαθμιαίως προσέρχονται εἰς τὸ Π.Σ.Ε. καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι καὶ ἡ προσέγγισις καὶ ἡ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐντείνονται. Τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας καὶ προσεγγίσεως δεσπόζει καὶ μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι λόγῳ τῶν βαθειῶν διαφορῶν ἦτο ἀδύνατον ἄλλοτε νὰ πλησιάσωσιν ἀλλήλας καὶ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς κοινὸν διάλογον. Τοῦ ἐνωτικοῦ τούτου πνεύματος πρόσφατοι, ἐκδηλώσεις εἶναι τὸ Πανορθόδοξον Συνέδριον τῆς Ρόδου, ἡ παροῦσα Γ' Γεν. Συνέλευσις ἐν Δελφῶν καὶ ἡ προσεχὴς Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ. Ἰδιαιτέραν σημασίαν κέκτηται καὶ τὸ γεγονός τῆς εἰσόδου ἐντὸς τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ ἄλλων μεγάλων καὶ ἀρχαίων Ὀρθοδ. Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι μέχρι τούδε διὰ διαφόρους λόγους δὲν ἦσαν μέλη αὐτοῦ, ἦτοι τῆς Ρωσικῆς, Ρουμανικῆς, Βουλγαρικῆς καὶ Πολωνικῆς Ἐκκλησίας. Τοιοῦτοτρόπως ἐλπίζομεν, ὅτι εἰς ἐπιφελῆς καὶ ἐποικοδομητικὸς διάλογος, ἐντονώτερος ἢ πρότερον, θὰ ἀρχίσῃ ἐν τῷ Π.Σ.Ε. μεταξὺ τῶν Ἀνατολ. Ὀρθ. Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι εὕρισκονται εἰς τὴν Δύσιν. Καὶ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία βοηθεῖ εἰς τὴν διαπλάτυνσιν τῆς Σκηνῆς, διότι καὶ ἰδιαιτέρα Γραμματεία ἐν τῷ Βατικανῷ διὰ τὰ προβλήματα τῆς Οἰκουμενικῆς κινήσεως συνεστήθη καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ Γεν. Συνελεύσει παρίστανται διὰ πρώτην φοράν ἐπίσημοι παρατηρηταὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ, ἐξουσιοδοτημένοι δεόντως

παρὰ τῆς Ἀγ. Ἐδρας. Καὶ διὰ τὴν συνεργουμένην κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐλπίζομεν, ὅτι δὲν θὰ συνέλθῃ διὰ νὰ ἐναντιωθῇ καὶ πολεμήσῃ τὰ Συμβούλια καὶ συνέδρια ἡμῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ αὐτῇ, ὅπως καὶ ἡμεῖς, τὸν Σωτῆρα καὶ Κύριον ἡμῶν.

Τέλος ὁ ὁμιλητής τονίζει μετ' ἰδιαιτέρας ἐμφάσεως, ὅτι ἀκόμη ἔχομεν νὰ διατρέξωμεν πολλὸν δρόμον μετὰ πολλῶν μόχθων, ἵνα φθάσωμεν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἁρμονίας καὶ ἐνότητος ἐκείνης, ἣν ὁ Ἅπ. Παῦλος ζητεῖ διὰ τῶν λόγων, τοὺς ὁποῖους προεμνημονεύσαμεν: «ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῶν ἡμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν...». Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἰς τὰ σπουδαία ζητήματα τῆς πίστεως, τῆς ζωῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ὁμιλοῦμεν μετὰ τὴν αὐτὴν γλῶσσαν. Ἀλλὰ τοῦ Π.Σ.Ε. ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι νὰ καταστῇ τὸ ἐν τούτῳ σῶμα, ὅπερ νὰ ἔχη τὴν αὐτὴν φωνήν, εἰ μὴ μόνον νὰ διανοίξῃ τὸν δρόμον καὶ νὰ παρασκευάσῃ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ποθητῆς ταύτης ἐνότητος. Ἡ δὲ ἐνότης, τὴν ὁποῖαν ὁ Παῦλος συνιστᾷ καὶ ἡμεῖς ἐπιδιώκομεν εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἐνότης, ἥς ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ αἷτιος καὶ ἡ πηγὴ. Ἡ οἰκουμενικὴ Κίνησις εἶναι κατ' ἐξοχὴν χριστοκεντρικὴ, διότι οὐδὲν ζητεῖ ἢ πράττει, εἰμὴ ὅ,τι ὁ Χριστὸς θέλει καὶ ἐνεργεῖ. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη μορφή ἐνώσεως, εὐρυτέρα ἢ στενοτέρα, εἰ μὴ μόνον ἡ ἐν Χριστῷ ἐνωσις, διότι «τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν» (Κολ. 1,17). Καὶ ἐν τῷ μέρει τούτῳ παρατηρεῖ ὀρθῶς ὁ ὁμιλητής, ὅτι τὴν ἐνότητα ταύτην πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ καὶ νὰ θέλῃ ὁ λαὸς, τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, διότι εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ νὰ εἶναι ἔργον καὶ πόνθος μόνον ἡγετικῶν ἢ ἐνεργῶν μελῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Ἐνεῦθεν δεόν νὰ καταβάλληται διαρκὴς προσπάθεια, ὅπως προκληθῇ τὸ ἐνδιαφέρον πάντων, καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὰ οἰκουμενικὰ ζητήματα. Τέλος, προσθέτει, ὅτι ἡ κλήσις τοῦ Π.Σ.Ε. εἶναι νὰ δοξάζῃ τὸν Θεὸν καὶ διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ. «Ὅσον καὶ ἐὰν ἔχη ἀποστατήσῃ ὁ κόσμος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, δὲν παύει νὰ εἶναι τὸ θέατρον τῆς δόξης αὐτοῦ. Πρέπει νὰ φέρωμεν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ ἐντὸς τοῦ κόσμου, ὥστε νὰ σκορπίσωμεν τὴν πλάνην καὶ τὴν κακίαν του. Αἱ Ἐκκλησίαι ὀφείλουσι νὰ ἀναγνωρίσουν, ὅτι δὲν ἔχουν κατορθῶσιν νὰ καταστῶσιν ὁ φύλαξ ἢ ἡ συνείδησις τῶν ἐθνῶν, ἀσκοῦσαι τὸ προφητικὸν αὐτῶν ἔργον ἐν τῷ κόσμῳ. Δὲν ἠμπορεῖ δὲ νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἀσχολοῦμεθα μετὰ πολλὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου, διότι εἴμεθα, ὑποχρεωμένοι, ἵνα μαρτυρήσωμεν διὰ τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον «ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει», ἵνα πάντες πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ γίνωσι κάτοχοι τῆς ἐν αὐτῷ θείας ζωῆς.

Μετὰ τὴν λαμπρὰν καὶ ἐμπνευσμένην ὁμιλίαν τοῦ Γεν. Γραμματέως Βίσερ Τούφτ ἐπικηλοῦθησαν αἱ κανονικαὶ ἐργασίαι τῆς Γεν. Συνελεύσεως κατὰ τὴν ἐντυπον ἡμερησίαν διάταξιν αὐτῶν. Καὶ ὡς πρῶτον θέμα ἦτο ἡ συγχώνεσις τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου τῶν Ἱεραποστόλων μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβ. τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὡς εἶδομεν εἰς τὰς ὁδηγίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς

ΙΕΡΑΡΧΑΙ ΑΘΗΝΩΝ ΕΞ ΗΠΕΙΡΟΥ ΟΡΜΩΜΕΝΟΙ *

Μετά την αίσιαν λήξιν, κατά την πρώτην φάσιν, τοῦ πανηπειρωτικοῦ τούτου ἀγώνος, διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Κερκύρας,⁷⁶ τῇ 5/17 Μαΐου 1914, ὁ Σπυρίδων ἐγκατέλειψε τὸ Ἀργυρόκαστρον, ἔνθα ἠδρευεν ἢ διαληφθεῖσα προσωρινῇ Κυβέρνησις καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν τῆς παροικίας αὐτοῦ.

Μετ' οὐ πολὺ, τοῦ Μητροπολίτου Ἰωαννίνων («Γερβασίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος»)⁷⁷ καλεῖται εἰς διαδοχὴν αὐτοῦ, τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1916,⁷⁸ ὁ ἀπὸ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων, («κατὰ γενικὴν ἀπαίτησιν»)⁷⁹ καὶ κατόπιν κανονικῆς ἐκλογῆς γενομένης ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 260 τοῦ προηγουμένου τεύχους.

76. Παπακώστα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 274.

77. Κῶδιξ Πατρ. Ἀρχιεοφ. ΠΙΑ', σελ. 307.

78. Γερμανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 72, Γσακοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ., ἐρ. ΔΑ' (1959), σελ. 17.

79. Φωτιάδου, ἐνθ' ἄνωτ.

Ἑλλάδος πρὸς τὴν ἀντιπροσωπεῖαν αὐτῆς («Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐμμένει ἀνεκδότως κατὰ τῆς ἐνώσεως ταύτης, θὰ ἐπιμενῆθῃ δέ, ἵνα ληφθῇ ἀπόφασις ἀπαγορεύουσα πᾶσαν προσηλυτιστικὴν ἐνέργειαν μεταξὺ τῶν μετεχουσῶν Ἐκκλησιῶν». Τὰ μέλη τῆς Ἀντιπροσωπείας συνήλθομεν, ἵνα ἀποφασίσωμεν, ποίαν στάσιν θὰ τῆρῃσωμεν, δοθέντος, ὅτι πᾶσαι αἰ λοιπαὶ Ὀρθόδ. Ἀντιπροσωπεῖαι εἶχαν ἐκδηλωθῆ ὑπὲρ τῆς ψηφίσεως τῆς συγχωνεύσεως. Ἡ συζήτησις ἦτο μακρὰ καὶ ὀξύτατη. Ἡ πλειονότης ἐπέμεινε, ὅτι πρέπει νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὰς ὁδηγίας τῆς Ἱ. Συνόδου. Ὀλίγοι μόνον, ὁ κ. Ἀλιβιζᾶτος, ὁ Ἄγ. Μυτιλήνης, ὁ ὑποφαινόμενος καὶ δύο ἢ τρεῖς ἄλλοι ἐκ τῶν 15 μελῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας, ὑπεστηρίζαμεν, ὅτι δὲν ἦτο ὀρθὸν νὰ παρουσιασθῇ ἡ Ἑλλ. Ἀντιπροσωπεῖα διαφωνοῦσα πρὸς ὅλας τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Ἀντιπροσωπείας, ἀφ' οὗ ἄλλιστα ἐν τῷ συνεδρίῳ τοῦ St. Andrews — καὶ ἔκθεσιν περὶ τούτου ὑπεβάλομεν εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον — αἱ ὀρθόδοξοι Ἀντιπροσωπεῖαι εἶχον ὑπὸ ὄρους τινὰς ἀποδεχθῆ τὴν συγχώνευσιν. Ὁ βασικὸς ὄρος, ὃν εἶχομεν θέσει καὶ ἐγένετο δεκτός, ἦτο, ὅτι διὰ τῆς συγχωνεύσεως δὲν θὰ ἠλλοιοῦτο ἡ φύσις τοῦ Π.Σ.Ε., ἀλλὰ θὰ παρέμενε τοῦτο πάντοτε ὡς συμβούλιον Ἐκκλησιῶν. Ἐπὶ πλέον εἶχομεν ζήτησιν καὶ ἐγένετο δεκτόν, ὅτι τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον τῶν Ἱεραποστολῶν, δὲν θὰ συμμετεῖχεν ὡς Ἐκκλησία, ὡς χωριστὸν μέλος ἐν τῷ Π.Σ.Ε., ἀλλὰ θὰ συνεχωνευόντο πρὸς τὸ ἐν τμημα τοῦ Π.Σ.Ε. πρὸς τὴν ἤδη ὑφισταμένην Ἐπιτροπὴν τῆς Ἱεραποστολικῆς δράσεως, ἥτις μετωνομάσθη μετὰ τὴν ἀποφασισθεῖσαν συγχώνευσιν εἰς «Ἐπιτροπὴν τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ» (Commission on World Mission and Evangelism). «Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς προσηλυτιστικῆς δράσεως, περὶ τῆς

Ἦς Ἱεράρχης τῶν θρυλικῶν Ἰωαννίνων ἀπέβλεψεν ὁ Σπυρίδων εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν μέσων ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ καὶ τὴν διοργάνωσιν τῆς κοινωνικῆς προνοίας. Πρὸς τοῦτο ἐν τῇ Μητροπόλει συνέστησε εἰδικὴν τεχνικὴν ὑπηρεσίαν, ἥτις δι' ὑποδείξεών αὐτοῦ εἰργάσθη φιλοτιμῶς καὶ ἀνηγέθησαν ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἠπειρῷ πλείονα τῶν τριακῶσιν Δημοτικῶν Σχολείων, ἀνεμορφώθη τὸ ἱεροδιδασκαλεῖον Βελλᾶς καὶ ἐν Ἰωαννίνοις τὸ διδακτηριακὸν συγκρότημα τῆς Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας. Διὰ δὲ τὴν ἐνάσκησιν τῆς φιλανθρωπίας ἔδρυσεν καὶ διοργάνωσεν γηροκομεῖον, ὄρφανοτροφεῖα, ἐπαγγελματικὰς σχολὰς, νοσοκομεῖον, καὶ ἕτερα ἰδρύματα εὐαγγῆ, δι' ὧν κοσμοῦνται τὰ Ἰωαννίνα καὶ εὐρίσκει ἐν αὐτοῖς ἄσυλον καὶ ἀνακούφισιν ὁ πολυπαθὴς ἡπειρωτικὸς λαός.

Μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἡ Ἰταλία ἐπιδιώκουσα τὴν ἀνατροπὴν τῶν συμπεφωνημένων ἀνεκίνησε (1916) τὸ Ἀλβανικὸν ζήτημα.

ποιοῦνται μνεῖαν αἱ ὁδηγίαι τῆς Ἱεράς Συνόδου, πάντοτε εἰς πάσας τὰς συναντήσεις καὶ τὰ συνέδρια τοῦ Π.Σ.Ε. ἐτονίσθη πρὸς τὰς Ἐκκλησίας — μέλη καὶ ἀπεφασίσθη, ὅτι ἀπαγορεύεται ὁ μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν προσηλυτισμός. Παρὰ τὴν μακρὰν συζήτησιν οἱ Ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι ὁμόφωνον ἀπόφασιν τινα. Ἀλλὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ζητήματος τῆς συγχωνεύσεως ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας τῆς Γεν. Συνελεύσεως οὐδεὶς τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων ἔλαβε τὸν λόγον. Ἐπακολουθεῖ ἡ ψηφοφορία δι' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν. Ἐν ἀρχῇ ἐκλήθησαν νὰ ὑψώσουν τὴν χεῖρα, ὅσοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως. Μετὰ τῶν ἄλλων Ὀρθοδ. Ἀντιπροσώπων καὶ ὅλων τῶν μελῶν τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἐψήφισαν καὶ ὁ ὑποφαινόμενος ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως διὰ τοὺς προαναφερθέντας λόγους. Ὅταν δὲ κατὰ τὸ συνήθως γινόμενον ἐκλήθησαν νὰ ὑψώσουν τὴν χεῖρα, ὅσοι εἶναι κατὰ τῆς συγχωνεύσεως, οὐδεὶς ἐκ τῶν 550 περίπου μελῶν τῆς Γεν. Συνελεύσεως, οὐδὲ ἐκ τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλλάδος ἐσήκωσε τὴν χεῖρα πρὸς καταψήφισιν τῆς συγχωνεύσεως. Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἐκ τῆς γενομένης ψηφοφορίας κατεδείχθη, ὅτι ἡ συγχώνευσιν ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως καὶ ὅλοι τότε καταχειροκροτήσαντες ἐξέφραζον τὴν ἱκανοποίησιν τῶν καὶ χαρὰν, διότι μετὰ πολυετεῖς προσπάθειαι καὶ συζητήσεις πρὸς ἄρσιν πάσης παρερμηνείας καὶ ἀντιδράσεως ἐπραγματοποιήθη ἡ συγχώνευσιν τῶν δύο τούτων μεγάλων διεθνῶν χριστιανικῶν Ὄργανισμῶν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ συντονισμοῦ ὅλων τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων ἐν τῷ ἔργῳ τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῷ κόσμῳ.

(Συνεχίζεται)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Χ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Τοιουτοτρόπως ἡ Αὐτόνομος Ἡπειρος εὐρέθη ἐνώπιον σοβαροῦ κινδύνου, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσῳ ἰταλικαὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ κατέλαβον τὰς περιοχὰς αὐτῆς καὶ ἐξεδίωξαν τὸν Μητροπολίτην Δρυϊνουπόλεως Βασίλειον καὶ τοὺς περισσοτέρους τῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων Ἱερέων⁸⁰. Ἐντεῦθεν ὁ Ἰωαννίνων Σπυρίδων ἐκινήθη δραστηρίως πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν ἐπιδιώκων παντοιοτρόπως τὴν διάσωσιν τοῦ ἑλληνικωτάτου τούτου τῆς Ἡπείρου τμήματος. Ἀλλ' ἀτυχῶς αἱ κατὰ κόσμον ἰσχυραὶ εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις ἐκώφευον εἰς πᾶσαν δικαίαν καὶ ἀπεγνωσμένην ἔκκλησιν. Εἰς τὴν πρεσβευτικὴν συνδιάσκεψιν τῶν Παρισίων «ἡ Γαλλία ὑπεστήριξε τὴν ἀποψιν τῆς Ἰταλίας, ἡ Ἀγγλία ἐφαίνετο ἀνθισταμένη, ἐπιτυχοῦσα ὅμως ἀνταλλάγματα ἐκ μέρους τῆς Ἰταλίας δὲν ἐδίστασε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἑλλάδα, ἀναγγέλλουσα τοῦτο καὶ διὰ τοῦ Ρώυτερ, τοῦθόπερ ὑποδεικνύει συμπαγινίαν τῶν ἐγγυτριῶν Δυνάμεων. Τοιουτοτρόπως, ὑπὲρ 120 χιλιάδες ἀκραιφνῶν Ἑλλήνων καὶ ἐνθουσιωδῶν πατριωτῶν παρεδόθησαν καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἀλβανίαν⁸¹.

Οὕτω πως ἐστραγγαλίσθη τὸ δίκαιον καὶ καταδυναστεύεται ἄχρι τοῦ νῦν ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς παρὰ πᾶσαν ἐννοίαν δικαιοσύνης καὶ ἠθικῆς τάξεως δουλευούσης εἰσέτι ἠπειρωτικῆς ταύτης γωνίας.

Ὁ Ἰωαννίνων Σπυρίδων μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ πράττῃ τώρα ὑπὲρ αὐτῆς ἐμερίμνα διὰ τὴν ἐπ' ἀνδρασίαν τῶν ἐνοριῶν καὶ κοινοτήτων αὐτῆς δι' ἱερέων καὶ διδασκάλων ἐκ τοῦ ἱεροδιδασκαλείου τῆς Βελλᾶς, πρὸς διαφύλαξιν τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ-ἠπειρωτικοῦ τούτου πληθυσμοῦ.⁸²

Τῷ ἔτει 1922 ἠγέρθη κατ' αὐτοῦ κίνημα σοβαρὸν ἐν Ἰωαννίνοις.⁸³ Ἀναφερθέντες δ' οἱ πρωταῖοι πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπέτυχον, ὅπως, τοῦ Σπυρίδωνος «τεθέντος ἀποφάσει συνοδικῆ εἰς προσωρινὴν διαθεσιμότητα», ἐκλεγῆ ἀντ' αὐτοῦ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων, τῇ 27ῃ Ὀκτωβρίου 1922, ὁ Ἀμασειᾶς Γερμανὸς Καραβαγγέλης⁸⁴. Ἀλλὰ μετὰ διετίαν καὶ δὴ τῇ 15ῃ Ἰουλίου 1924, πατριαρχεῦοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ Σιφνίου Γρηγορίου Ζ', ἐγένετο «ἀποκατάστασις διὰ Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Ὑπομνηματιστικῆς Πράξεως» τοῦ ἀπὸ Ἀμασειᾶς Σπυρίδωνος, ἐν Ἰωαννίνοις, «Γερμανοῦ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀγιοτάτης Μητροπόλεως Οὐγγαρίας καὶ Ἐξαρχίας Κεντρίας Εὐρώπης»⁸⁵.

80. Βοβολίνη, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 215.

81. Παπακώστα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 275.

82. Λώλη Σ., Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρὸς Σπυρίδων, ἐν «Θεολογία», ἐνθ' ἄνωτ., σελ. στ'.

83. Δὲν ἦτο τοῦτο μοναδικὸν φαινόμενον διὰ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην. Οἱ Ἰωαννῖται εἶχον καὶ προγενεστέρως ἐξεγερθῆ κατὰ τοῦ ποιμενάρχου αὐτῶν Ἰωακείμ τοῦ ἀπὸ Δρυϊνουπόλεως (1835-1838), ὡς ἐπίσης τοῦ συμπολίτου αὐτῶν ἀπὸ Ρεθύμνης Ἰωαννίνων Ἰωαννικίου Α' (1838-1840) καὶ τοῦ μετὰ ταῦτα Ἰωαννικίου Β' (1845-1854), ὧν ἐπέτυχον τὴν ἔξωσιν (βλ. Γερμανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 70-71).

84. Κωδὶξ, Πατρ. Ἀρχιεποφ. ΠΙΑ' σελ. 353, Τσακωποῦλου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 25.

85. Κωδὶξ Πατρ., Ἀρχιεποφ. ΠΙΒ', σελ. 25, Γερμανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., Τσακωποῦλου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 33.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Σπυρίδων ἠδυνήθη νὰ συνεχίσῃ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ἐν Ἡπείρῳ, καίτοι ἀντιμετώπιζε καὶ ποικίλας ἀντιδράσεις οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλας κατ' αὐτοῦ ὀρισμένων ἐπιθέσεις. Ἔργον αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ, κατὰ τὴν β' περίοδον τῆς ἐν Ἰωαννίνοις ἀρχιερατείας αὐτοῦ, ἴδρυσις τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ «Ἡπειρωτικὰ Χρονικά», ἐκδοθέντος εἰς δεκαεξὶ ἡμέρας τόμους (1926-1941), πλὴν τῶν εἰδικῶν τευχῶν καὶ παραρτημάτων.

Τὸν ἱστορούμενον Ἱεράρχην διέκρινε πρὸς τοῦτοις ὁ ὑπερβολικὸς ζῆλος ν' ἀναμιγνύηται εἰς ἅπαντα ἐν γένει τὰ τῆς Ἡπείρου ζητήματα πολιτικά ἢ ἐκκλησιαστικά, ὅπερ ἐδημιούργει πλείστας παρεξηγήσεις.

Μετὰ τῆς Πρεβέζης δὲν εἶχεν ἀγαθὰς σχέσεις ἡ μᾶλλον ἐξαιρέσει δύο ἢ τριῶν οἰκογενειῶν οἱ λοιποὶ Πρεβεζαῖοι οὐδόλως συνεπάθον αὐτόν. Εἰς σύγκρουσιν εἶχον ἔλθει πολλάκις καὶ μετὰ τοῦ Ἱεραρχοῦ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἰωακείμ Β', τοῦ Βαλασιάδου. Φαίνεται δ' ὅτι ὁ Σπυρίδων ἀνεμείχθη ἐνεργῶς κατὰ τῆς προσπάθειας αὐτοῦ πρὸς διάσωσιν τῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν περιουσιῶν αὐτῶν τοῦ τμήματος Πρεβέζης⁸⁶, διότι ἀνεύρομεν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς ἱεῶς Μητροπόλεως αὐτόγραφον τηλεγράφημα διαμαρτυρίας τοῦ Ἰωακείμ, ἔχον οὕτω:

Ἐπισημαστικῶν

Ἀθῆνας.

Ἀνάμιξις μητροπολίτου Ἰωαννίνων (Σπυρίδωνος) κατὰ νομοθετικὸν Διάταγμα ἐνδεκάτης Νοεμβρίου εἰς ἔργα ἐπαρχίας Πρεβέζης ἀπαγορεύεται ὑπὸ ἱερῶν Κανόνων, ἀνευ ἀδείας οἰκείου Μητροπολίτου ὡς εἰσπήδησις εἰς ξένην ἐπαρχίαν καὶ προκαλεῖ τὰς δικαίας μου διαμαρτυρίας ἐάν μὴ ἀνακληθῆ.

† Νικοπόλεως Ἰωακείμ».

Ἀλλ' εἰς ἔριδας ἐνεπλάκη καὶ μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Ἰωάννου Βασιλικοῦ, τοῦ Τηνίου, τὸν ὁποῖον τελικῶς κατάρθρωσε καὶ ἐξόντωσε διὰ συνοδικῆς καθαιρέσεως «ἐπὶ σιμωνία καὶ πλεονεξία» καταγγελλθέντα⁸⁷.

Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1936 θανάτος τοῦ σοφοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου, Ἱεράρχαι τινὲς ἀπέβλεψαν εἰς τὸν Ἰωαννίνων Σπυρίδωνα, ὅστις ὅμως δὲν ἐδέχθη τὴν τοιαύτην πρότασιν καὶ ἀπεποιήθη νὰ ἐκθέσῃ ὑποψηφιότητα⁸⁸ φρονίμως ποιῶν, δοθέντος, ὅτι ἐκινεῖτο δραστηρίως ὁ τότε Κορινθίας Δαμασκηνός, ὑπὸ δὲ τῆς δικτατορίας Μεταξᾶ προὔβαλετο ἐκθύμως ὁ Τραπεζοῦντος Χρυσανθος.

Κατὰ τὴν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἐπίθεσιν τῶν Ἰταλῶν ἐπέδειξε καὶ αὐτὸς σθένος. Τοῦντεῦθεν πνέοντες κατ' αὐτοῦ μένεα εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς δι-

86. Βιτάλη Φιλαρέτου, Ἀρχιμανδρίτου, Ἡ Ἱερά Μονὴ Ζαλόγγου, ἐν Ἀθήναις 1959, σελ. 79-110.

87. Βιτάλη, Κυκλαδίται Ἱεράρχαι ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 865. Παναγοπούλου Ι., Ἡ σιμωνία κατὰ τὸ δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας (νομικὴ καὶ κανονικὴ ἀποψις), Ἀθήναι 1946 σελ. 123-124.

88. Ἡπειρ. Ἐταιρείας, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 21.

κην εἰς τὸ Ἀργυρόκαστρον καὶ κατεδίκασαν αὐτὸν ἐρήμην εἰς θάνατον, ὅστις ἐν τούτοις ἀπεφεύχθη μετὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν κατοχὴν. Οἱ Γερμανοὶ ὁμῶς αὐτὸν μετὰ ταῦτα ὑπὸ αὐστηρὸν περιορισμὸν. Ἄλλ' ἀπηλλάγη ἐν τέλει ἐπεμβάσει τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ⁸⁹.

Τῇ 4ῃ 'Ιουνίου 1949, αἱ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ μερίμνῃ καὶ στοργῇ Αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου τῆς Θεοσώστου Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, συνελοῦσα ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν τῇ 4 τοῦ μηνὸς 'Ιουνίου ἐ.ξ. ψήφοις κανονικαῖς ἐξελέξατο καὶ κατέστησεν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κύριον Σπυρίδωνα, Ἀρχιερέα δεδοκιμασμένον καὶ ζηλωτὴν, δόκιμον κήρυκα τοῦ θείου λόγου καὶ ἱκανὴν πείραν κερκτημένων πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ ἔργου τῆς ἀρχιερατικῆς διακονίας, τελεσθέντος αὐθημερὸν τοῦ Μεγάλου Μηνύματος⁹⁰ τῆς δὲ τελετῆς τῆς ἐνθρονίσεως γενομένης τῇ 9ῃ 'Ιουνίου 1949, ἐν ἡμέρᾳ Πέμπτῃ⁹¹.

Ἡ δράσις τοῦ Σπυρίδωνος, ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὑπῆρξε πολυμορφος. Περὶ τῆς αὐτῆς, κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν, βλέπομεν εἰς τὴν, ἐνώπιον τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, γενομένην «Ἐκθεσιν» τῶν πεπραγμένων αὐτοῦ, ὅσα τ.ἐ. ἔπραξεν ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ, ὑπὲρ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τῶν ἰδρυμάτων αὐτῆς, ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, τῆς ἐξυγιάνσεως τοῦ Κλήρου, τῆς ρυθμίσεως τοῦ παλαιοσημολογιτικοῦ, ὑπὲρ τῆς σχέσεως μετὰ τῶν ἔξω τῆς Ἑλλάδος ὁμοδόξων καὶ ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ τῶν ἐορτῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὑπὲρ τοῦ θέματος τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ, ὑπὲρ τῆς ἀποδόσεως τῶν ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν ἀρπαγέντων ἑλληνοπαίδων, ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῶν καταστραφέντων ἱερῶν Ναῶν, ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τεχνῶν-βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας⁹². Ὡσαύτως ἐμερίμνησε δεόντως διὰ τὴν διενέργειαν ἐράνου, κατ' Αὐγουστον 1953, ὑπὲρ ἐνισχύσεως τῶν σεισμοπαθῶν τῶν Ἰονίων νήσων⁹³.

89. Ὁ Ἀθηνῶν Δαμασκηνὸς ἀπεβίωσε τῇ 20 Μαΐου 1949 ΚΣΤ' (βλ. «Ἐκκλησία», ἔτ. 1949), σελ. 170.

90. Αὐτόθι, σελ. 204.

91. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 203.

92. Βλ. Ἱερὰς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἐκθεσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Σπυρίδωνος, Ἀθῆναι 1952, περὶ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τῷ Σωτήρι Θεῷ, Ἀθῆναι 1953, Βιτάλης Φιλαρέτου, Ἀρχιμανδρίτου, Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Σπυρίδων Βλάχος, ἐν ἐφημ. «Βῆμα» Πρεβέζης 26ης Μαρτίου 1956, Βοβολίνη, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 426 ἐξ. «Ἐκκλησία» ἔτ. Λ' (1953), σελ. 177-184, Ἡπειρ. Ἐταιρείας, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 32 ἐξ. Πανηγυρικὸς Τόμος ἐορτασμοῦ τῆς 1900ῆς ἐπετείου τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἑλλάδα, ἐπιμελεῖα Ἀ. Ἀλιβιζάτου, ἐν Ἀθήναις, σελ. 645.

93. «Ἐκκλησία», ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 257-259. Κωνσταντινίδου, ἐνθ' ἄνωτ.

Ἐξ ἄλλου ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἀνεδείχθησαν πολλοὶ νέοι ἀρχιερεῖς, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαπρέπουν ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας⁹⁴.

Τοιοῦτοτρόπως ἐπὶ μίαν ἑπταετίαν ἀνέπτυξεν ἀσυνήθη δραστηριότητα, ἐργασθεὶς ἐπαινετῶς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους εἰς ἅπαντας τοὺς τομεῖς, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶχεν εἰς ἀπάσας τὰς προσπαθείας αὐτοῦ θετικὴν καὶ σημαντικὴν ἐπιτυχίαν, πάντως εἰς τὰς ἐπάλλξεις ἠγωνίζετο διὰ παντός, μέχρις οὗ τὴν πρωίαν τῆς 21ης Μαρτίου 1956, ἐν τῷ Νοσοκομείῳ «Εὐαγγελισμός», ἐνθα εἶχε πρὸ τριημέρου εἰσαχθῆ πρὸς θεραπείαν, ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν⁹⁵.

Περὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος, ὑποστάντος μετὰ θάνατον δεινὸν πλήγμα, συνεπεία τῆς καταληφθείσης γνωστῆς διαθήκης αὐτοῦ, ἐξηνέχθη ὁ χαρακτηρισμὸς «ἦτο μᾶλλον πολιτικὸς ἢ Ἐκκλησιαστικὸς ἄρχων»⁹⁶, «ἦτο ὀλιγώτερον κληρικὸς καὶ κυρίως μέγας πατριώτης καὶ πιστὸς Ἡπειρώτης»⁹⁷. «Ἵπῆρξεν ἀνὴρ ἀδιαμρισβητήτου κύρους καὶ προσωπικῆς ἐπιβολῆς, νοῦς πολιτικὸς καὶ ἐθνικὸς ἡγέτης μᾶλλον ἢ ἐκκλησιαστικὸς»⁹⁸.

(Τέλος) Ἀρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ Α. ΒΙΤΑΛΗΣ

94. Οὗτοι εἶναι: 1) Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ ἀπὸ Ἀρτῆς (11-9-49), 2) Ζακύνθου Ἀλέξιος ἀπὸ Εὐρίπου (18-9-49), 3) Δημητριάδος Δαμασκηνὸς ἀπὸ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας (24-9-1940), 4) Μαρωνείας Τιμόθεος ἀπὸ Μυρέων (1-3-1950), 5) Δράμας Φίλιππος ἀπὸ Γρεβενῶν (30-9-1951), 6) Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Κυπριανὸς ἀπὸ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου (30-9-51), 7) Κεφαλληνίας Ἱερόθεος (1-10-1951), 8) Τρίκκης καὶ Σπυριδωνίου ἀπὸ Λήμνου (1-11-1951), 9) Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος ἀπὸ Ρωγῶν (22-6-1952), 10) Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Δαμασκηνὸς ἀπὸ Μαραθῶνος (29-6-1952), 11) Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δωρόθεος ἀπὸ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου (5-10-1952), 12) Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανὸς (12-10-1952), 13) Κίτρους Βαρνάβας (28-3-1954), 14) Ἐνάθης Ἀντώνιος (28-3-1954), 15) Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐστάθιος (3-7-1955), 16) Ἐλασσάνος Ἰάκωβος (4-3-1966) καὶ 17) Ἐλευθεροπόλεως Ἀμβρόσιος ἀπὸ τιτουλ. Ἐπίσκοπος Χριστοπόλεως (4-3-1956) (βλ. Ἀτέση Βασιλείου, Μητροπολίτου πρ. Λήμνου, Ἐπισκοπικοὶ Κατάλογοι τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας (1833-1960), Ἀθῆναι 1960, σελ. 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 36, 37. «Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» 1961 ἐκδ. τῆς Ἀπ. Διακονίας, σελ. (278-279).

95. «Ἐκκλησία», ἔτ. ΛΓ' (1956), σελ. 98.

96. Συνοδικοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 109.

97. Ἡπ. Ἐταιρείας, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 26.

98. Αὐτόθι, σελ. 47.

Ἵπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν εἰς δίχρωμον ἐκτύπωσιν καὶ πολυτελῶς βιβλιοδετημένον μετὰ πλαστικοῦ καλύμματος

ΤΟ ΜΙΚΡΟΝ ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ

Εἰς τὴν σειράν τῶν ἤδη γνωστῶν Περιστατικῶν Ἀκολουθιῶν του, νῦν προσετέθησαν: Ἀκολουθία τοῦ Ἁγισμοῦ ἐπὶ εὐλογίᾳ νέου ὀχθήματος. Τάξις ὀρκομωσίας Δημοσίων ὑπαλλήλων.

(Β' Ἐκδοσις). Σελίδες 504. Τιμᾶται δρ. 30.

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1961*

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει καὶ τοῦ τετάρτου ἔτους τῆς ἐν τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θητείας μου, χρέος μου θεωρῶ ὅπως, ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰς ὑποβληθείσας ὑπ' ἐμοῦ ἑκθέσεις πεπραγμένων τῶν ἐτῶν 1958-1959 καὶ 1960, ὑποβάλω πρὸς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ ἡμετέρου Ὄργανισμοῦ ἑκθεσιν περὶ τῆς ὅλης πορείας αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1961, ἵνα παρασχεθῇ καὶ αὐθις ἡ εἰκὼν τῆς δράσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, διαγραφοῦν αἱ καταβληθεῖσαι ἐν αὐτῇ προσπάθειαι καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, ἐπισημανθοῦν δέ, ἐπὶ τούτοις, ἐπιδιώξεις τινές, ἀνακύψασαι ἐκ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δράσεως καὶ πείρας αὐτῆς, τῶν ὁποίων ἡ ταχεῖα προώθησις κρίνεται ὑφ' ἡμῶν ἐπιβεβλημένη.

*

Τὰ κατωτέρω ἐκτιθέμενα ἀποτελοῦν συνέχειαν τῶν προαναφερθεισῶν ἑκθέσεων τῶν τριῶν προηγουμένων ἐτῶν καὶ προϋποθέτει τὰς ἐν αὐταῖς διατυπωμένας ἀπόψεις καὶ γενικὰς ἀρχάς, ἐφ' ὧν δέον νὰ ἐρείδῃται καθ' ἡμᾶς τὸ ἔργον τοῦ ἡμετέρου Ὄργανισμοῦ. Συνεπῶς, ἡ ὅλη δρᾶσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀνεπτύχθη καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1961 ἐντὸς τῶν ἐν ταῖς ἑκθέσεσι ταύταις διαγραφόμενων πλαισίων, δι' αὐτῆς δὲ ἐπεδιώχθη ἐν πολλοῖς ἡ προώθησις καὶ πραγμάτωσις τῶν ἐν αὐταῖς διατυπωθεισῶν ἐπιδιώξεων.

Αἱ κατὰ τομεῖς δράσεως καταβληθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, προσπάθειαι, ὑπῆρξαν αἱ ἀκόλουθοι:

1. Ἡ ἐνίσχυσις τοῦ **Κατηχητικοῦ ἔργου** ὑπῆρξε βασικὴ ἐπιδίωξις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Κατὰ μῆνα Ὀκτωβρίου καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρέχοντος Κατηχητικοῦ ἔτους, ἐκυκλοφόρησεν, εἰς ἐπιμελημένην καὶ αὐθις ἔκδοσιν καὶ μετ' ἰδιαιτέρας προσοχῆς, βάσει δὲ τοῦ ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος, καταρτισθεῖσα, ἡ Β' σειρά τῶν νέων ἐνιαίων Κατηχητικῶν Βοηθημάτων, διὰ τὰ Ἀνώτερα, Μέσα καὶ Κατώτερα Κατηχητικά Σχολεῖα, ὑπὸ τοῦς τίτλους: «Ὡλοκληρωμένοι προσηλωμένοι» (σελ. 426), «Πίστις καὶ ζωὴ» (σελ. 328), «Ἄφετε τὰ παιδία» (σελ. 261). Ὀλίγον βραδύτερον ἐκυκλοφόρησε καὶ τὸ

* ἑκθεσις πεπραγμένων, ὑποβληθεῖσα πρὸς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, παρὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀνδρέου Φυτράκη.

Βοήθημα τῆς Β' Σειρᾶς, διὰ Κατηχητικά Σχολεῖα Ἑργαζομένων παιδιῶν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ φῶς τῆς ἀληθείας» (σελ. 378).

Πάντων τῶν ἀνωτέρω Βοηθημάτων τῆς Β' σειρᾶς προετάξαμεν ἑκτενῆ Πρόλογον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκτίθενται καὶ αὐθις τὸ ἱστορικὸν τῆς καταρτίσεως τῶν νέων τούτων ἐνιαίων Κατηχητικῶν Βοηθημάτων, ἡ ἀκολουθηθεῖσα, διὰ τὸν καταρτισμὸν αὐτῶν, μέθοδος, τὸ διατυπωθέν, ὑπὸ τῆς παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου συγκροτηθείσης, ἐπὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων Ἐπιτροπῆς, ἰδεᾶδες τῆς Κατηχητικῆς προσπάθειας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ οἱ ἐνδεικνύμενοι τρόποι πραγματοποιήσεως αὐτοῦ ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ, διατυποῦνται δέ, ἐπὶ τούτοις, ἡ κατηχητικὴ ἐπιδίωξις αὐτῆς, «ἣτις σκοπὸν ἔχει νὰ ὑποβοηθήσῃ τοὺς Νέους μας, ἵνα καταστῶσιν ὀλοκληρωμένοι προσωπικότητες καὶ ζῶντα μέλη τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, παραμείνωσι δὲ ἐδραῖοι ἐντὸς τοῦ πνεύματος τῶν Ἑλληνορθοδόξων ἡμῶν παραδόσεων».

Καὶ τὰ Βοηθήματα ταῦτα τῆς Β' Σειρᾶς ἔτυχον θερμῆς ὑποδοχῆς, εὐμενεῖς δὲ καὶ περὶ αὐτῶν κρίσεις ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησιαστικὸν Τύπον. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, ἵνα ἐνισχύσῃ τὸ ἔργον τῶν Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν Ἱεροκλήρων τῆς Ἐκκλησίας, ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς καὶ αὐθις δωρεὰν ἀνά μίαν πλήρη σειρὰν καὶ ἐκ τῶν Βοηθημάτων τούτων.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν, ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, καταρτισθέντων καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐγκριθέντων Ἀναλυτικῶν Προγραμμάτων, ἤρχισεν ἡδὴ ἡ συγγραφή καὶ τῆς Γ' καὶ τελευταίας Σειρᾶς τῶν ἐνιαίων Κατηχητικῶν Βοηθημάτων, ἅτινα δέον νὰ κυκλοφορήσωσι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου Κατηχητικοῦ ἔτους 1962-63.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἐξετύπωσε καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς τρεχούσης Κατηχητικῆς περιόδου διφυλλον, μικροῦ σχήματος, φυλλάδιον, ἀπευθυνόμενον πρὸς τοὺς γονεῖς, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ χρέος πρὸς τὰ παιδιὰ μας», ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκτίθεται ἡ ἀναγκαιότης τῆς Κατηχίσεως διὰ τὴν ἀγωγήν τῆς συγχρόνου Νεότητος καὶ δηλοῦται ἡ ὑποχρέωσις τῶν γονέων ν' ἀποστέλλωσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὰ Κατηχητικά Σχολεῖα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐτερον φυλλάδιον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Σὲ προσκαλοῦμε καὶ πάλιν», ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ διενεμήθη πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν Σχολείων Μέσης καὶ ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω φυλλαδίων διε-

τέθησαν δωρεάν, διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τῶν ἐν τοῖς Σχολείοις Μέσης Ἐκπαίδευσως Θεολόγων Καθηγητῶν καὶ ἐτέρων συνεργατῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τριακόσια ἐνενήκοντα ὀκτῶ χιλιάδες (398.000) ἀντίτυπα.

Καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1961 συνεχίσθη ἡ ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καταβαλλομένη προσπάθεια, διὰ τὸν καταρτισμὸν Κατηχητῶν ὡς καὶ διὰ τὴν κατηχητικὴν, ἐπὶ τῶν νέων ἐνιαίων βάσεων, μετεκπαίδευσιν Κατηχητικῶν στελεχῶν ἐκ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων.

Ἐκ τοῦ κατὰ τὸ λήξαν Κατηχητικὸν ἔτος λειτούργησαντος ἐν τῷ Κεντρικῷ Κτιρίῳ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἐκάστου Σαββάτου, βάσει δὲ τοῦ ὑπ' αὐτῆς καταρτισθέντος καὶ δημοσιευθέντος ἐν τῇ Ἐκθέσει πεπραγμένων τοῦ παρελθόντος ἔτους 1960 Προγράμματος, εἰδικὸν «Φροντιστηρίου Ὑποψηφίων Κατηχητῶν», ἀπεφοίτησαν, κατὰ μῆνα Μάιον τοῦ ἔτους 1961, τυχόντες τοῦ σχετικοῦ πτυχίου, διακόσιοι δέκα τέσσαρες (214) σπουδασταί, ἐξ ὧν ἐξήκοντα ἑξ (66) νέοι καὶ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ὀκτῶ (148) νεάνιδες.

Ἐν τῷ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, βάσει δὲ τοῦ αὐτοῦ Προγράμματος καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ αὔθις τοῦ, παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, Διευθυντοῦ Κατηχητικῶν Σχολείων Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμονος Μπαρδάκου, λειτούργοῦντι Φροντιστηρίῳ τούτῳ, ἐνεγράφησαν καὶ φοιτῶσιν ἤδη διακόσιοι δέκα πέντε (215) ὑποψήφιοι Κατηχηταί, ἐξ ὧν ἐνενήκοντα ἑπτὰ (97) νέοι καὶ ἑκατὸν δέκα ὀκτῶ (118) νεάνιδες, πτυχιούχοι καὶ φοιτηταί Ἀνωτάτων Σχολῶν, σπουδασταί Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ ἀπόφοιτοι Γυμνασίων.

Ἀξία ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως τυγχάνει ἡ ἐπιμέλεια, μεθ' ἧς, καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ κατὰ τὸ τρέχον Κατηχητικὸν ἔτος, οἱ νέοι οὗτοι, παρὰ τὰς δυσκολίας τῆς συγχρόνου ζωῆς καὶ τὸν φόρτον τῶν λοιπῶν ἀσχολιῶν αὐτῶν, παρηκολούθησαν καὶ παρακολουθοῦν τὰ τε θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ μαθήματα τοῦ ἐν λόγῳ Φροντιστηρίου, ἐκ τοῦ πτυχίου τοῦ ὁποίου οὐδὲν, ὡς γνωστόν, ὕλικόν ὄφελος ἀναμένουσιν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο, οὐ μόνον ἐνισχύει πάντας ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ δημιουργεῖ αἰσιοδοξίαν διὰ τὸ μέλλον, διότι ἀποδεικνύει πόσον ὑπερβολικαί τυγχάνουν ἐν τῇ γενικεῦσει τῶν αἱ τὸσον συχνά, ἐλαφρᾶ τῇ συνειδήσει, διατυπούμεναι κατὰ τῆς συγχρόνου Νεότητος ἐπικρίσεις.

Ἀπὸ τῆς 20ῆς Αὐγούστου μέχρι καὶ τῆς 10ῆς Σεπτεμβρίου τοῦ λήξαντος ἔτους ἐλειτούργησε καὶ αὔθις ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης, βάσει δὲ τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καταρτισθέντος ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Προγράμματος καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομου Γιαλούρης, τὸ «Φροντιστήριον Κατηχητικῶν Στελεχῶν», ἐν ᾧ ἐφοίτησαν τεσσαράκοντα (40) Κατηχηταί, ὑποδειχθέντες παρὰ τῶν οἰκείων Σεβ. Ἱεραρχῶν, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ Θεολόγοι, ἀπόφοιτοι Ἀνωτέρων Ἐκκλησιῶν Φροντιστηρίων καὶ

Λημοδιδάσκαλοι, προερχόμενοι δὲ ἐξ ἰσαριθμῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων.

Ἐν τοῖς ἀνωτέρω Κατηχητικοῖς Φροντιστηρίοις ἐδίδαξαν οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Κύριοι Δημ. Μωραΐτης καὶ Εὐάγγελος Θεοδώρου, οἱ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίται Κύριοι Χριστοφόρος Παπουτσόπουλος, Ἀλέξανδρος Καντώνης, Σπυρίδων Μπιλάλης, Χριστόδουλος Παπαγιάννης, Χρυσόστομος Γιαλούρης, Παντελεήμων Μπαρδάκος καὶ Παῦλος Πολυμερόπουλος, οἱ Αἰδεσιμολογιώτατοι Κύριοι Ἄγγελος Νησιώτης, Εὐάγγελος Μήτσης, Κωνσταντῖνος Ἀνδρουλάκης, ὁ Ἱεροδιάκονος κ. Ἀναστάσιος Γιαννουλάτος καὶ οἱ Κύριοι Ἄρ. Ἀσπιώτης, Ψυχίατρος, Ἰωάννης Τιμαγένης, Καθηγητῆς τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιῶν Φροντιστηρίου Ριζαρείου καὶ Γ. Στέφας, Θεολόγος-Διδάσκαλος τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Τὸ ἔργον τῶν Φροντιστηρίων τούτων ἐβοήθησαν δι' ἐπισκέψεων καὶ ὁμιλιῶν ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρὸς Θεόκλητος, οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, ὁ Καθηγητῆς τῆς Παντείου Σχολῆς κ. Ἰ. Παπαζαχαρίου κ. ἄ.

Πρὸς πάντας τούτους ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς ἐγκαρδίους μας εὐχαριστίας, διότι τὸσον προθύμως καὶ εὐγενῶς ἐδέχθησαν νὰ βοηθήσουν καὶ αὔθις τὴν προσπάθειαν ταύτην τῆς Ἐκκλησίας.

Πρὸς ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τῶν φοιτησάντων ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ τούτῳ τῶν Κατηχητικῶν Στελεχῶν, ὡς καὶ πάντων τῶν ἀσκούντων τὸ Κατηχητικὸν ἔργον, μελετᾶται ἡ, ἐπιμέλεια τοῦ Πανοσιολ. Διευθυντοῦ αὐτοῦ, εἰς τόμον ἐκδοσὶς τῶν παραδόσεων τῶν ἐν αὐτῷ διδασκόντων, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ἐν ἔτει 1959 ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καταρτισθέντος βιβλίου «Ὁ Πνευματικὸς καὶ τὸ ἔργον του», ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθησαν τὰ ἐν τῷ Πνευματικῷ Φροντιστηρίῳ διδασκόμενα μαθήματα.

Διὰ τῶν ἐκδοθέντων νέων ἐνιαίων Κατηχητικῶν Βοηθημάτων τῶν δύο Σειρῶν καὶ τῶν καταβληθεισῶν καὶ καταβαλλομένων ἐν τοῖς Κατηχητικοῖς Φροντιστηρίοις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας προσπαθειῶν, ἐπραγματοποιήθησαν ἤδη οὐσιώδη βήματα, διὰ τὴν συστηματοποίησιν καὶ ἐνοποίησιν τοῦ ὅλου Κατηχητικοῦ ἔργου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Ἐπιβάλλεται ὁμως, ἐπὶ τούτοις, ὅπως, διὰ τῆς ἀκολουθηθείσης κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μεθόδου, τῆς κοινῆς πάντων τῶν ἀρμοδιῶν συνεργασίας, μελετηθῇ καὶ τεθῇ ἐν συνεχείᾳ εἰς ἐφαρμογὴν καὶ πᾶν ἕτερον μέτρον, ὅπερ θὰ ἐκρίνετο ἀναγκαῖον, ὥστε ἡ καταβαλλομένη ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας Κατηχητικὴ προσπάθεια νὰ ἀνταποκρίνηται πληρέστερον πρὸς τὰς πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου Νεότητος καὶ ἀποβαίη οὕτω περισσότερον ἀποδοτική.

Ἐκτὸς τῶν κυκλοφορούντων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1959 ἐνιαίων Σημάτων διὰ τοὺς Κατηχητόπαιδας, ἐτέθησαν ἀπὸ τοῦ τρέχοντος Κατηχητικοῦ ἔτους ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰς κυκλοφορίαν καὶ εἰδικὰ ἐπίχρυσα Σήματα διὰ τοὺς

Κατηχητάς. Μέχρι τοῦ τέλους τοῦ λήξαντος ἔτους 1961 εἶχον διατεθῆ χίλια διακόσια τεσσαράκοντα (1.240) τοιαῦτα, διὰ τοὺς Κατηχητάς προοριζόμενα, Σήματα. Κατόπιν δὲ ἀποφάσεως τοῦ καθ' ἡμᾶς Κεντρικοῦ Συμβουλίου, τὰ Σήματα ταῦτα παραχωροῦνται ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας δωρεάν εἰς τοὺς ἀποφοιτῶντας ἐκ τοῦ «Φροντιστηρίου Ὑποψηφίων Κατηχητῶν» αὐτῆς.

Πρὸς παροχὴν ὑγιοῦς ψυχαγωγίας εἰς τοὺς Νέους καὶ ὑποβοήθησιν τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου, ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος δύο εἰδικὰ βιβλία, ὑπὸ τοὺς τίτλους «Στὸ δρόμο τῆς Δαμασκοῦ» (Παιδικαὶ θεατρικαὶ σκηναὶ) ὑπὸ Ν. Ραῖση (σελ. 124) καὶ «Χριστιανικὴ σκηνή» (Ἑπτὰ μονόπρακτα) ὑπὸ Δ. Φερούση (σελ. 88). Διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω σκοπὸν ἐπλουτίσθη ἡ σειρὰ τῶν ἐν τῷ Ραδιοθαλάμῳ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἠχογραφουμένων ἐκπομπῶν καὶ διὰ νέων ταινιῶν. Οὕτω τριάκοντα τεσσαρες (34) τοιαῦται ἠχογραφημέναι διὰ μαγνητόφωνα ταινίαι, περιέχουσαι ραδιοφωνικὰς σκηνάς, ἐπικαίρους ὁμιλίας ἠθικοθρησκευτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ περιεχομένου, ἔχουσιν ἤδη τεθῆ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κατηχητικοῦ ἰδίου ἔργου αὐτῶν.

Δυστυχῶς ἡ ὀργάνωσις τῶν Ἑνοριακῶν Κέντρων Νεότητος, τῶν τόσον ἀναγκαίων, διὰ τὴν συνεχῆ χειραγώγησιν τῆς συγχρόνου νεότητος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, καθυστερεῖ. Καὶ ναὶ μὲν εἰς τινὰς Ἱεράς Μητροπόλεις καὶ εἰς μεγάλας τινὰς ἑνορίας ἤρχισεν ἤδη ἡ λειτουργία τῶν τοιούτων Κέντρων, ἀλλ' ὁ ρυθμὸς τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν εἶναι βραδύς, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἄκρως ἐπεῖγον τῆς ἐπιβαλλούσης τὴν ἰδρυσιν αὐτῶν ἀνάγκης. Φαίνεται, παρὰ ταῦτα, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ὀργανώσεως τῶν ἑνοριῶν, βάσει τοῦ καταρτισθέντος, ἐν ἔτει 1959, ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Κανονισμοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐν τῇ ἑνορίᾳ ἐκκλησιαστικὴ δρᾶσις», ἐν ᾧ προβλέπεται ἡ δημιουργία καὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος Ἑνοριακῶν Κέντρων Νεότητος, ἀπασχολεῖ ἤδη ζωηρῶς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας καὶ τοὺς Αἰδεσ. Ἐφημερίους. Τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ συμπεράνη τις, ἐκτὸς τῶν πολλῶν συγκεκριμένων περιπτώσεων, καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1961, ἐζητήθησαν παρὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐξήκοντα τεσσαρες χιλιάδες (64.000) ἀντίτυπα, ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἐκτυπωθέντος Δελτίου οἰκογενειακῆς καταστάσεως τῶν ἐν ἐκάστη ἑνορίᾳ διαμενουσῶν οἰκογενειῶν, ὅπερ προϋποθέτει ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω Δελτίων πενήκοντα τρεῖς χιλιάδες ἐξακόσια (53.600) ἐζητήθησαν παρὰ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ μόνον ἑπτὰ χιλιάδες ἑννεακόσια (7.900) παρὰ τῶν ἑνοριῶν τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐνῶ εἰς αὐτάς ἰδίως, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἑνοριτῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ καταρτισθοῦν τὸ ταχύτερον αἱ Ἑνοριακαὶ Δελτιοθήκαι, ἵνα οἱ ὑπεύθυνοι αὐτῶν Ποιμένες γνωρίσουν τὰς συνθήκας διαβιώσεως τῶν ἑνοριτῶν των, τὴν θρησκευτικὴν κατάστασιν καὶ τὰς

πνευματικὰς αὐτῶν ἀνάγκας, ὡς καὶ πάντα τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὸ πνευματικὸν ἔργον τοῦ Ἐφημερίου στοιχεῖα.

Τὰς ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καταβαλλόμενας ὡς ἀνωτέρω προσπάθειαι, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν, τὴν ἐνοποίησιν καὶ τὸν συγχρονισμόν τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, σοβαρῶς θὰ ὑπεβοήθει ἡ ἐκδοσις μηνιαίου εἰδικοῦ Κατηχητικοῦ Δελτίου, ἐν ᾧ θὰ δημοσιεύωνται ἄρθρα, μελέται ὡς καὶ στατιστικὰ καὶ ἕτερα στοιχεῖα, ἀφορῶντα εἰς τὸ ἔργον τῆς Κατηχήσεως. Τὸ ἀνωτέρω Δελτίον, ὡς ὄργανον τῆς Διευθύνσεως Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῶν Κατηχητικῶν Φροντιστηρίων, θὰ ἐκυκλοφορεῖ μεταξὺ τῶν Κατηχητῶν καὶ πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ἀγωγὴν τῆς συγχρόνου Νεότητος. Ἡ πραγματώσις τῆς ἀνωτέρω ἐπιδιώξεως ἐνδείκνυται, ὅπως μὴ βραδύνῃ νὰ πραγματοποιηθῆ.

2. Ἐν τῷ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας λειτουργοῦντι, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης καὶ ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομου Γαλιούρη, «Πνευματικῶν Φροντιστηρίων», πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν Αἰδεσ. Ἐφημερίων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἀποτελεσματικώτεραν ἀσκήσιν τοῦ ἔργου αὐτῶν καὶ διὰ τῆς Ἱεράς Ἐξομολογήσεως, ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος τρεῖς Σειραί, αἱ ΙΓ', ΙΔ' καὶ ΙΕ', εἰς ἃς ἐφοίτησαν ἐβδομήκοντα ἑννέα (79) Ἐφημέριοι. Οὕτω, μέχρι τέλους τοῦ λήξαντος μηνὸς Φεβρουαρίου 1962, ἐλειτούργησαν ἐν τῷ ἀνωτέρω Πνευματικῶν Φροντιστηρίῳ δέκα πέντε (15) ἐν ὄλῳ Σειραί, εἰς ἃς ἐφοίτησαν τετρακόσιοι τεσσαράκοντα καὶ ὀκτώ (448) Ἐφημέριοι ἐκ πασῶν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν τῆς Ἐπικρατείας.

Ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ τούτῳ ἐδίδαξαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ περὶ Κατηχητικῶν Φροντιστηρίων, ἀναφερθέντων, καὶ οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίται Κύριοι Χρυσόστομος Δεληγιαννόπουλος, Παντελεήμων Χρυσοφάκης, Δαμασκηνὸς Λαζαρίδης καὶ Χρυσόστομος Βέργης. Τὸ Πνευματικὸν ἔργον αὐτοῦ ἐνίσχυσαν δι' ὁμιλιῶν καὶ ἐπισκέψεων οἱ Σεβ. Μητροπολίται Χίου Κυρὸς Παντελεήμων, Ἐδέσσης κ. Διονύσιος, Μαρωνείας κ. Τιμόθεος, Ξάνθης κ. Ἀντώνιος, Πρεβέζης κ. Στυλιανός, Γορτύνης κ. Τιμόθεος, οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων ὡς καὶ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Παναγ. Τρεμπέλας, ὁ Ὑφηγητῆς κ. Δημ. Κωτσάκης κ. ἄ.

Ἡ ἐν τῷ ἀνωτέρω Φροντιστηρίῳ φοίτησις τῶν Ἐφημερίων καὶ ἡ ἐπαφὴ αὐτῶν μετὰ τοῦ ἔργου καὶ τῶν Στελεχῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας δημιουργοῦν στενοὺς δεσμοὺς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἡμετέρου Ὄργανισμοῦ, σοβαρῶς δὲ ὑποβοηθοῦν οὗτοι, ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς ἑνορίας των, τὰς ἐπιδιώξεις αὐτοῦ.

Πρὸς πάντα τοὺς ἀποφοιτῶντας ἐκ τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου καὶ ἐκ τοῦ Φροντιστηρίου

Κατηχητικῶν Στελεχῶν, παρέχονται ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, πρὸς ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τῶν, κατάλληλα βιβλία ἐκ τῶν ἐκδόσεων αὐτῆς. Οὕτως, εἰς τοὺς ἀποφοιτήσαντας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐκ τῶν τριῶν σειρῶν τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου καὶ ἐκ τῆς Β' σειρᾶς τοῦ Φροντιστηρίου Κατηχητικῶν Στελεχῶν, ἐχορηγήθησαν τρεῖς χιλιάδες τριακόσια ἐβδομήκοντα ἑννέα (3.379) ἀντίτυπα ἐκ τῶν βιβλίων τούτων.

Σοβαρῶς θὰ ὑπεβοήθει τὰς ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ τούτῳ καταβαλλομένας προσπάθειάς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἢ ὑπ' αὐτῆς, ὡς ὄργανου δὲ τῆς Διευθύνσεως Ἐξομολογήσεως καὶ τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου, ἐκδοσις εἰδικοῦ διὰ τοὺς Πνευματικοὺς Δελτίου. Μέχρι τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀνωτέρω ἐκδόσεως ἐνδείκνυται ὅπως, σελίδες τινὲς τοῦ «Ἐφημερίου», διατίθηνται μονίμως δι' ἄρθρα καὶ συντόμους μελέτας, εἰς ἃς θὰ ἐξετάζονται ζητήματα, σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἐξομολόγησιν καὶ τὸ καθ' ὅλου ἔργον τοῦ Πνευματικοῦ.

Αἱ ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὀργανούμεναι, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης, ἀλλεπάλληλοι πνευματικαὶ ἐκδηλώσεις, ἐμφανίζουσι ἐπιτακτικότεραν τὴν ἀνάγκην, ὅπως, ἢ τόσον πλησίον τῆς πρωτεύουσας κειμένη Ἱερὰ αὕτη Μονή, καταστή, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχαίων Μοναστηρίων, πνευματικὸν κέντρον τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἐδρύτερας ἀκτινοβολίας. Δυστυχῶς οἱ χώροι τοὺς ὁποίους διαθέτει τὸ Μοναστηριακὸν τοῦτο συγκρότημα, παρὰ τὰς ἐπισκευὰς καὶ ἀνακαινίσεις αὐτῶν, ὑπὸ τε τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, δὲν εἶναι οὔτε ἐπαρκεῖς οὔτε κατάλληλοι διὰ μίαν τοιαύτην ἀποστολήν. Ἐνεκεν ἀκριβῶς τοῦ λόγου τούτου ἐνδείκνυται, ὅπως, τὸ μελετώμενον ἀπὸ μακροῦ, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυροῦ Θεοκλήτου καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, σχέδιον ἀνεγέρσεως παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μονῇ συγχρονισμένου οἰκοδομήματος, προσηρμοσμένου ἀπὸ ἀπόψεως ἐμφανίσεως πρὸς τὸ ὅλον μοναστηριακὸν συγκρότημα καὶ διαθέτοντος πάντας τοὺς ἀναγκαίους, διὰ τοὺς ἀνωτέρω σκοπούς, χώρους, προωθηθῆ καὶ πραγματοποιηθῆ. Πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ κτιρίου τούτου θὰ ἠδύνατο νὰ βοηθήσῃ καὶ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, διὰ τῆς διαθέσεως μέρους ἐκ τῶν πρὸς αὐτὴν ὀφειλομένων, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Α.Ν. 976/1946 «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ποσοστῶν, τῶν ὁποίων ἢ καταβολὴ πρὸς τὸν ἡμέτερον Ὄργανισμὸν καθυστερεῖ — ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐναντι καταβολῶν —, ὡς μὴ ὄφελε, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947.

Καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος συνεχίσθη μετὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου ἢ ὑπὸ Πνευματικῶν, ἀποστελλομένων εἰς Σχολεῖα Μέσης καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν κατὰ τόπους Σεβ. Ἱεραρχῶν, καταβαλλομένη προσπάθεια, διὰ τὴν προσέλευσιν τῆς μαθητιώσης Νεολαίας εἰς τὴν Ἱερὰν Ἐξομολόγησιν καὶ τὴν Θεῖαν

Μετάλησιν πρὸ τῶν μεγάλων Ἑορτῶν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Πρὸ τῶν Χριστουγέννων τοῦ λήξαντος ἔτους 1961 ἐξετυπώθη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τῶν ὡς ἄνω Πνευματικῶν εἰδικῶν, μικροῦ σχήματος, δίφυλλον ἔντυπον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Π ρ ὀ ς τ ῆ ν Β η θ λ ε ἔ μ», τὸ ὁποῖον διενεμήθη εἰς ἑκατὸν δέκα χιλιάδες (110.000) ἀντίτυπα, μεταξύ τῶν μαθητῶν Μέσης καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων, μερίμνη δὲ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῶν ἐν τοῖς Σχολείοις ὑπηρετούντων Θεολόγων Καθηγητῶν. Ἦδη, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τοῦ τρέχοντος ἔτους 1962, κατηρτίσθη ἕτερον φυλλάδιον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Δ ε ὕ τ ε λ ά β ε τ ε φ ὤ ς», ὅπερ θὰ κυκλοφορήσῃ καὶ αὖθις μεταξύ τῶν μαθητῶν εἰς ἑκατὸν τριάκοντα χιλιάδας (130.000) ἀντίτυπα. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 140916/324 τῆς 9.12.1961 Ἐγκυκλίου τοῦ πρὸς τὰς Ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, οὐσιασδῶς διηκόλυσε, καὶ ὑπεβοήθησε τὴν προσπάθειαν ταύτην τῆς Ἐκκλησίας.

Μέριμνα κατεβλήθη, καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ὅπως, τὰ διαμένοντα εἰς τὰς περὶ τὴν πρωτεύουσαν θερινὰς κατασκηνώσεις παιδιὰ, προσέλθουσι εἰς τὴν Ἱερὰν Ἐξομολόγησιν καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Θεῖαν Μετάλησιν, κατὰ τὰς ἐορτάς τοῦ Δεκαπενταυγούστου. Ὑπολογίζεται ὅτι τὰ προσελθόντα, κατόπιν εἰδικῆς προπαρασκευῆς, παρὰ τῶν Κληρικῶν στελεχῶν καὶ τῶν λοιπῶν συνεργατῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, εἰς τὴν Θεῖαν Κοινωνίαν παιδιὰ τῶν κατασκηνώσεων τούτων, ἀνῆλθον εἰς δύο χιλιάδας (2.000).

Διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τῶν Πνευματικῶν καὶ παρότρυνσιν τῶν πιστῶν, ἵνα προσέρχονται εἰς τὰ Μυστήρια τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καὶ τῆς Θεῖας Εὐχαριστίας, ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰδικὴ μελέτη τοῦ Ἀρχιμ. Ἀλεξάνδρου Καντῶνη, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀξίως προσέλθετε» (σελ. 96).

3. Τὰ θέματα τῆς ἐνισχύσεως καὶ τοῦ συγχρονισμοῦ τοῦ Θεοῦ Κηρύγματος καὶ τῆς ἐξευρέσεως τοῦ καλλιτέρου τρόπου βοηθείας τῶν Ἱεροκηρύκων εἰς τὸ ὄντως δυσχερὲς ἔργον τῶν, ἐπανεπιλημμένως ἀψησώλησε τὸ ἡμέτερον Συμβούλιον καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος. Ἦδη, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, μελετᾶται ἢ κατὰ τὸ πρότυπον τῶν Κατηχητικῶν Βοηθημάτων καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ πάντων τῶν ἐχόντων κηρυκτικὴν πείραν, ἀλλὰ καὶ γνῶσιν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν διαφορόντων τοῦ συγχρόνου ὀρθοδόξου πληρώματος, ἐκδοσις σειρᾶς Κηρυκτικῶν Βοηθημάτων, ἐν οἷς θὰ ἀναπτύσσονται θέματα, ἀναφερόμενα εἰς ἐορτάς καὶ ἐκδηλώσεις ὄρισμένων περιόδων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους (Τριωδίου, Δεκαπενταυγούστου, κύκλου Χριστουγέννων—Θεοφανείων κ.λ.π), ὡς καὶ κοινωνικοῦ καὶ λειτουργικοῦ περιεχομένου, ἵνα τεθῶσιν ταῦτα, ὡς εὐχρηστα ἐγχειρίδια, εἰς τὴν διάθεσιν καὶ τῶν Ἱεροκηρύκων μας,

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Φροντίς και μέριμνα.

Ἡ εἰς ἄλλην στήλην τῆς «Ἐκκλησίας» δημοσιευμένη πληροφορία, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κομμουνιστικὴ κυβέρνησις τῆς Πράγας ἐνέγραψεν εἰς τὸν ἐφετησίων κρατικὸν προϋπολογισμὸν ἄνω τῶν δύο ἑκατομμυρίων δολλαρίων διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ κλήρου, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ παρακινήσῃ τὴν ἐδσεβῆ ὀρθόδοξον κυβέρνησίν μας νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν πραγματοποίησιν τῆς καὶ προσφάτως δοθείσης ὑποσχέσεως τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Κ. Καραμανλῆ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον, περὶ ταχείας λύσεως τοῦ ἐπιμυθῶνως χρονίζοντος ἐφημεριακοῦ μας προβλήματος.

Ὁ ἐφημέριός μας συμβολίζει τὰ ἰδανικά τοῦ ἔθνους μας, διακονεῖ καὶ ἀναζωπυρεῖ τὰ ἑλληνορθόδοξα βιώματα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων. Ἀπὸ ἐθνικῆς δὲ ἐπόψεως, ἡ παρουσία του εἶναι ἀνεκτίμητος καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, καὶ ἰδίως εἰς τὰς παραμεθόριους μας περιοχάς. Διὰ νὰ ἐκτελέσων ὅμως οἱ **ἑφημέριοί** μας τὴν ὑψηλὴν ἀποστολήν των ἀπαιτεῖται, ὡς ἐτόνισε προσφθῶς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπός μας κ. Χρυσόστομος εἰς τὸν ἐνθρονιστήριον αὐτοῦ λόγον, «καὶ ἡ ὑπερ αὐτῶν φροντίς καὶ μέριμνα καὶ ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἣτις ἀνάγεται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν καὶ ἐφαρμογὴν ἀμέσων καὶ λυσιτελοῦς τρόπων ὑλικῆς αὐτῶν ἱκανοποιήσεως, ὅπως οὕτω τὸ βαρύτατον καὶ δυσβάστακτον αὐτῶν ἔργον ἐπιτελώσιν ἀπηλλαγμένοι οικονομικῶν μεριμνῶν, καὶ ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, καὶ μὴ στενάζοντες» (Ἐβρ. 13,17).

Ἐμπόδιον μετὰ πάσης ἐνότητος.

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γεγονότος, ὅτι ῥωμαιοκαθολικὸς καρδινάλιος ἐπεσκέφθη προσφάτως τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη, πολλὰ πάλιν ἐγράφησαν εἰς τὸν Τύπον περὶ τοῦ ζητήματος τῆς προσεγγίσεως τῆς Ὀρθοδόξου καὶ τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

οἵτινες, λόγῳ τῆς διαρκoῦς μετακινήσεως αὐτῶν, διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ λειτουργήματός των, δὲν διαθέτουν τὸν ἀναγκαζοῦντα χρόνον, ἵνα ἀνατρέχουν εἰς πολλὰ βοηθήματα, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἐφημερίων. Ἡ ἐπιδιώξις αὕτη δέον ὅπως καταστή τὸ βασικὸν μέλημα τοῦ ἡμετέρου Ὄργανισμοῦ κατὰ τὸ ἀρχόμενον ἔτος, ὅτε περατοῦται ὁ καταρτισμὸς καὶ ἡ ἐκδοσις τῶν τριῶν Σειρῶν τῶν Κατηχητικῶν Βοηθημάτων.

Τὸ διὰ τῆς «Φωνῆς Κυρίου» ἐξυπηρετούμενον γραπτὸν κήρυγμα, συνεχίζεται καὶ διαδίδεται εἰς διαρκῶς εὐρυνόμενους κύκλους ἀναγνωστῶν, ὡς λεπτομερῶς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀμέσῳ ἐπομένῃ παραγράφῳ.

(Συνεχίζεται) **ΑΝΔΡΕΑΣ ΙΩΑΝΝ. ΦΥΤΡΑΚΗΣ**

Ἄλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐτέθη λίαν ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ μονίμου συμβουλίου τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ἀμερικῆς, τοῦ ὁποίου μετέχουν καὶ αἱ ἐν Ἀμερικῇ ὀρθόδοξοι κοινότητες τῶν Ἀλβανῶν, τῶν Βουλγάρων, τῶν Σέρβων, τῶν Ῥώσων κ.ἄ. Κατὰ τὴν πρό τινων ἡμερῶν γενομένην ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου Ἰην συνεδρίαν τοῦ συμβουλίου τούτου ἐξεδόθη πρὸς τοὺς ἄλλοις ψήφισμα, ἐν τῷ ὁποίῳ διακηρύσσεται, ὅτι ἡ προσέγγισις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ, ἐφ' ὅσον ὁ Παπισμὸς χρησιμοποιεῖ μέσα ὑπονομιέσεως καὶ διαβρώσεως τῆς Ὀρθοδοξίας, ὡς εἶναι ὁ Οὐνιτισμὸς. «Ἐνῷ ἡ ῥωμαιοκαθολικὴ ἐκκλησία ποιεῖται ἐκκλησίαις ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς ἐνώσεως, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπομνησθῆ, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐνωσις δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ἄνευ τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως, καὶ μᾶς εἰλικρινοῦς προσεγγίσεως βασιζομένης ἐπὶ τῆς ἠνωμένης κατανοήσεως. Μέσα ὡς ἡ «Οὐνία» μᾶλλον προκαλοῦν σύγχυσιν περὶ τοῦ πραγματικοῦ προβλήματος εἰς τὰ πνεύματα τῶν πιστῶν», ὑπογραμμίζεται εἰς τὸ ψήφισμα. Ἀκολούθως σημειοῦται, ὅτι ἡ καθ' ὅλον τακτικὴ τῶν Οὐνιτῶν ἀποτελεῖ πραγματικὸν ἐμπόδιον καὶ κώλυμα κατὰ πάσης γνησίας ἐνότητος τῶν ἐκκλησιῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐπανειλημμένως ἔχει διακηρυχθῆ καὶ ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ τέλους.

Εἶναι βεβαίως ἀληθές, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Α.Α. τοῦ πάπα Ἰωάννου ΚΓ', ἡ Ῥωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία φαίνεται ἀποκτιῶσα μίαν διαρκῶς αἰσθητοτέραν ἐδλγισίαν εἰς τὴν στάσιν τῆς ἐναντι τῆς Ὀρθοδοξίας. Τοῦτο ἀποτελεῖ εὐχάριστον διαπίστωσιν, δεδομένου ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀπλῆς ἀλλαγῆς τακτικῆς, ἀλλ' ὡς μαρτυρεῖ ἡ διαμόρφωσις μεγάλου μέρους τῆς ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησιολογίας, καὶ περὶ συνειδητοποιήσεως τῆς καθαρότητος καὶ τῆς πληρότητος, τὰς ὁποίας περιέχει ἡ Ἀνατολικὴ Παράδοσις. Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι εἰς τοὺς κόλπους γενικῶς τῆς δυτικῆς Θεολογίας καθίσταται ὀλονὲν βαθυτέρα ἡ συναίσθησις, ὅτι ἡ Παράδοσις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἀπλῶς ἐν τμήμα τῆς οἰκουμενικῆς χριστιανικῆς ἀντιλήψεως, ἀλλὰ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν τελείαν καὶ ἀκεραίαν, τὸ πρότυπον καὶ τὴν πηγὴν ὅπου πρέπει νὰ ἐπιστρέφῃ ἡ Λύσις. Τὸ ὅτι ἡ Ῥωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἀφῆρει πλέον νὰ διαφαίνεται ἐν εἶδος τοιαύτης συναισθήσεως καὶ εἰς τὴν πράξιν, ὅσον καὶ ἂν τὰ δείγματα εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος μικρά, δικαιολογεῖ αἰσιοδοξίαν διὰ τὸ μέλλον. Ἄλλ' ἡ αἰσιοδοξία αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἰσόμετρος πρὸς τὰ πραγματικὰ δεδομένα. Καὶ τὰ ὑφιστάμενα πρὸς τὸ παρὸν δεδομένα, δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ παρᾶσχον τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὰ θυρανόξια ἐνός καρποφόρου διαλόγου. Ἡ ἀρχή

του τέλους, την οποίαν τινές έχουν την εντύπωση ότι ψηλαφούν, μάλλον απέχει πολύ ακόμη.

Ώραία άπαρχή.

Η μετάβασις των Καθηγητών της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου 'Αθηνών εις Ρωσίαν μετά εγγενή πρόσκλησιν αυτών υπό των εν αυτή συναδέλφων των έδωκε νέαν άφορμήν, ίνα άφ' ενός μόν εκδηλωθούν τα αισθήματα της άμοιβαίας αγάπης, ήτις συνδέει την 'Ελληνικήν μετά της τόσον δεινώς χειμασθείσης κατά τας τελευταίας δεκαετίας Ρωσικής 'Εκκλησίας και θεολογίας, άφ' έτέρου δέ κατανοηθή ή ανάγκη της συνενώσεως των πνευματικών δυνάμεων της 'Ορθοδοξίας, προς εκ πλήρωσιν της ανακαινιστικής εν τῷ κόσμῳ άποστολής αυτής.

Η εν Ρωσία ανακήρυξις ελλήνων καθηγητών ως επιτιμών διδασκάλων, αί έγερθείσαι προσόψεις, ή επικρατήσασα έγκαρδιότης εις τας έπαφάς, ή άδελφική ανταλλαγή απόψεων περι των διορθόδοξων και οικουμενικών ζητημάτων είναι μία ώραία άπαρχή στενής έπαφής των θεολογικών δυνάμεων των δύο χωρών, ήτις πρέπει νά συνεχισθῆ και συστηματοποιηθῆ εν τῷ μέλλοντι έπ' αγαθῷ οὐ μόνον της 'Ορθόδοξου Θεολογίας, αλλά και του καθ' ὄλον 'Ορθόδοξον εκκλησιαστικοῦ βίου.

Κομμουνιστικά όμολογιαί.

Νέα απόδειξις, του ότι οί ρῶσοι κομμουνισταί δέν είναι δυνατὸν νά εκριζώσουν την χριστιανικήν πίστιν είναι ή εκκλησις της «Πράβδας», ίνα ή αθεϊστική προπαγάνδα καταστῆ έντονωτέρα, προς αντιμετώπισιν της αυξανόμενης «θρησκευτικής μέθης», ως την άποκαλεῖ, εν τῇ πόλει της 'Οδησοῦ.

Η εφημερίς αυτή, ὄργανον του σοβιετικοῦ Κ.Κ., γράφει, ότι εις τας κεντρικὰς συνοικίας της πόλεως υπάρχον άρκετοί ναοί και τόποι προσευχής. Και προσθέτει ή «Πράβδα»: Εἰς την πόλιν της 'Οδησοῦ «δύναται νά άκούσῃ τις τούς κώδωνας άρκετῶν εκκλησιῶν. Οί άρχηγοί των θρησκευτικῶν ομάδων έντεινον την δραστηριότητά των, με σκοπὸν νά παρασύρουν μεγαλύτερον αριθμὸν 'Ρώσων πολιτῶν και ιδιαιτέρως νέων εις τὰ δίκτυά των, άποσπῶντες αὐτοὺς από την κοινωνικήν ζωήν. Πῶς είναι δυνατὸν νά εξηγηθῆ ή άνησις αυτή της εκκλησιαστικῆς δραστηριότητος εις την πόλιν, αν ὄχι ως άδυναμία της αθεϊστικῆς προπαγάνδας μας;»

Ἄς ἐλπίσωμεν, ότι αἱ κομμουνιστικά αὐταί όμολογιαί θά οδηγήσουν βαθμηδόν και κατ' ὀλίγον τούς ήγέτας του έρωσικοῦ λαοῦ νά αντιληφθοῦν, ότι δέν είναι δυνατὸν νά νοηθῆ ανθρώπινη ύπαρξις άνευ θρησκευτικῆς συνειδήσεως.

Δικαία επιβράβευσις.

Η εκλογή του Καθηγητοῦ κ. 'Αμίλκα 'Αλιβιζάτου ως ακαδημαϊκοῦ είναι δικαία επιβράβευσις της πολυετοῦς θεολογικῆς, εκκλησιαστικῆς και κοινωνικῆς δράσεως αὐτοῦ, ήτις κατέστησεν αὐτὸν γνω-

στὸν οὐ μόνον εις την πατρίδα ήμῶν, αλλά και διεθνῶς.

Η γλωσσομάθεια και δξύνουα του κ. 'Αλιβιζάτου ή άρίστη θεολογική κατάρτισις αὐτοῦ και τὸ πολυάπλευρον συγγραφικὸν του έργον ή εδρότης των οριζόντων και τὰ ζωηρά κοινωνικά του ενδιαφέροντα ή έπ' αὐτοῦ διαφώτισις των θεολογικῶν και εκκλησιαστικῶν κύκλων, ως και του έλληνικοῦ λαοῦ ἐπι φλεγόντων πνευματικῶν ζητημάτων ή έπ' αὐτοῦ προβολή της 'Ορθόδοξου 'Εκκλησίας εν ξένοις πανεπιστημίοις και εν τοῖς κύκλοις της Οικουμενικῆς Κινήσεως, της οποίας υπῆρξεν εις εκ των ρηξικελεύθων πρωτεργατῶν ή άκεραιότης του χαρακτήρος και ή μετά παρησίας διακήρυξις των πεποιθήσεων αὐτοῦ ή συμβολή αὐτοῦ εις την άνύψωσιν της πνευματικῆς στάθμης της πατρίδος μας διὰ της άποστολῆς δεκάδος 'Ελλήνων θεολόγων εις την 'Εσπερίαν προς διεύρυνσιν των σπουδῶν των ή γλαφυρότης, ενάργεια και ζωηρότης του λόγου του — πάντα ταῦτα, ως και πολλά άλλα χαρίσματα αὐτοῦ πείθουν, ότι ή 'Ακαδημία 'Αθηνῶν απέκτησεν εν εκλεκτὸν νέον μέλος.

Η «'Εκκλησία», εκφράζουσα τὰ θερμά αὐτῆς συγχαρητήρια προς τὸν υπό της 'Ακαδημίας τιμηθέντα διαπρεπή και διεθνῶς φήμης Καθηγητήν, εύχεται ὅπως ὁ Θεὸς χαρίζη εις αὐτὸν ως αὐτοῦ ανακαινιζομένην θαλερότητα, ίνα συνεχίσῃ την γόνιμον πνευματικὴν δρασίμν του έπ' αγαθῷ της θεολογικῆς επιστήμης, της 'Εκκλησίας και του 'Εθνους.

'Αστοχος και καταδικαστέα διακήρυξις.

'Ορθῶς ὁ κ. Κώστας Τσιρόπουλος εις εν των ἄρθρων του, αἵτινα ἐδημοσιεύθησαν προσφάτως εις την «Καθημερινήν», κρίνει ως άστοχον και έξ δλοκλήρον καταδικαστέαν μίαν διακήρυξιν του Τμήματος Νεότητος του Παγκοσμίου Συμβουλίου των 'Εκκλησιῶν, ήτις ἐμμέσως άπειλεῖ, ότι οί νέοι «θά προχωρήσουν στην από κοινού θεία Μετάληψι, άνεξαρτήτως από ποιαν εκκλησία προσφέρεται αυτή, για νά λύσουν έτσι επαναστατικά και de facto τὸ πρόβλημα της ενότητος».

Λίαν εὐστόχως δέ παρατηρεῖ, ότι οί σχόντες την πρωτοβουλίαν μιᾶς τοιαύτης άπαράδεκτον διακηρύξεως «παραθεωροῦν την επιβεβλημένη ύπακοή στην 'Εκκλησία, την αθθεντία, τις τεράστιες διαφορές στην πεποίθησι για τὸ τί είναι ή θ. Κοινωνία, για την κάθε εκκλησία, την διαφορετικὴ ζωή κάθε εκκλησίας, ὄλα. Η άστοχη αὐτή ενεργεια δειχνει εύγλωττα, πῶς πολλὰς φορὰς τὸ Π.Σ.Ε. βρίσκειται εκτός τόπου και χρόνου».

Ἄς εὐχηθῶμεν νά μη επαναληφθοῦν εις τὸ μέλλον τοιαῦτα άστοχοι ενεργειαί, αἵτινες θά ωδήγουν εις τὸ θλιβερόν συμπέρασμα, ότι πολλοί των εν Γενεύῃ αντιπροσώπων των ἐπὶ μέρος 'Εκκλησιῶν δέν έχουν σαφή γνώσιν των προσανατολισμῶν και των αντιδράσεων των ἄλλων εκκλησιῶν, αἵτινες μετέχουν του Π.Σ.Ε., ή «έχουν πάψει νά εκφράζουιν με σαφήνεια την θέση της εκκλησίας στην όποία

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίερά Σύνοδος

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνελοῦσα κατά τὰς τακτάς ἡμέρας συνεδριῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Προέδρου αὐτῆς κ. Χρυσοστόμου ἡσχολήθη μὲ διάφορα θέματα τρεχούσης φύσεως.

Τῆ 14ῃ Ἰουνίου 1962 συνήλθεν ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Διορθοδόξων καὶ Διεκκλησιαστικῶν Ζητημάτων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χρυσοστόμου καὶ ἡσχολήθη μὲ θέματα τῆς ἀρμοδιότητός της.

Ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου διορίσθη προσωρινὸς Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ παραιτηθέντος Γ. Διευθυντοῦ αὐτῆς Καθηγητοῦ κ. Ἀνδρέου Φυτράκη.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸ διαρρεῦσαν 15ῆμερον ἐδέχθη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Δράμας κ. Φίλιππον, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιον, Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνόν, Χαλκίδος κ. Γρηγόριον, Δημητριάδος κ. Δαμασκηνόν, Ἰωαννίνων κ. Σεραφεῖμ, Καστορίας κ. Δωρόθεον, Μαρωνείας κ. Τιμόθεον, Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον, Ἄρτης κ. Ἰγνάτιον, Ἐλευθεροπόλεως κ. Ἀμβρόσιον. Ὡσαύτως ἐδέχθη τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Αὐστραλίας κ.

ἀνήκοντα» καὶ «κατὰ κάποιον τρόπο ἔχουν ἀποχρωματισθῆν».

Σχόλιον διὰ σχολιογράφους.

Ἡ ἐν Θεσσαλονικῇ ἐκδοδομένη ἐφημερὶς «Μακεδονία», ἣτις μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθεῖ τὴν στήλην τῶν παρατηρήσεων τῆς «Ἐκκλησίας» καὶ συχνάκις ἀναδημοσιεύει σχόλια αὐτῆς, ἐξ ἀφορμῆς τῆς προσφάτου καταδίκης ἀναξίων κληρικῶν σημειοὶ ὁμοτάτα τὰ ἐξῆς:

«Ἡ καταδίκη ἐνός ὄνταροῦ ρασοφόρου εἰς τὸ Ναύπλιον καὶ ἐνός ἄλλου δρᾶσαντος εἰς χωρίον τῆς Ἀττικῆς, ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν ἀφορμὴν εἰς νέα μικροῦλα σχόλια ἐναντίον τοῦ κλήρου. Ὅμως τὰ σχόλια εἶναι ἄδικα καὶ δὲν ἔχουν ἀφετηρίαν τὴν ἀγάπην ἀπλῶς πρὸς τὴν θρησκείαν, ἀλλὰ περισσώτερον τὴν διάθεσιν ἐπικρίσεως καὶ μόνον τῆς ἐπικρίσεως... Θὰ ἦτο, βέβαια, ἐντόχημα νὰ μὴ ἐσημειῶντο αἱ βαρύταται παρεκτροπαί, ποὺ ἐσημειώθησαν. Τὸ ὅτι ὅμως ἐσημειώθησαν, δὲν εἶναι καὶ ἀπόδειξις ὅτι ὄλος ὁ κλῆρος εὐρίσκεται μακρὰν τοῦ προορισμοῦ του... Ἐρωτῶ τοὺς προθόμους σχολιογράφους, ὅταν πρόκειται διὰ μίαν ἀναξίαν μορφήν κληρικοῦ, ἔλαβον ποτὲ ὑπ' ὄψιν των καὶ τὰς τόσας ἀκραιφῶς χριστιανικὰς μορφὰς κληρικῶν; Κάθε ἄλλο. Καὶ ὅμως καθημερινῶς διάφοροι κληρικοὶ ἀποδεικνύον διὰ πράξεων πόσον εἶναι ἐμπετοτισμένοι ἀπὸ τοὺς λόγους Ἐκείνου, ποὺ ἐδίδαξε διὰ τῆς θυσίας τὴν χριστιανικὴν ἀρετὴν».

Ἀληθῶς ἡ πνευματικὴ κατάστασις τοῦ τόπου μας θὰ ἦτο πολὺ καλυτέρα, ἐὰν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ δημοσιογράφοι μας ἐνεφοροῦντο ὑπὸ τοιοῦτον πνεύματος, καὶ ἐὰν ἀντίκρουζον τὴν περὶ αὐτοὺς πραγματικότητα ἀνεπροκαταλήφως κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἐκλεκτοῦ σχολιογράφου τῆς «Μακεδονίας».

Ἱεζεκιὴλ καὶ τὸν Πανιερ. Μητροπολίτην πρ. Πάφου κ. Φώτιον.

Κατὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδριῶν Συμβουλίων Ἐκκλησιαστικῶν Ὀργανισμῶν καὶ Ἰδρυμάτων, ὡς καὶ συμβουλίων διαφόρων Κληροδοτημάτων, ὧν τυγχάνει Πρόεδρος Ἐδέχθη εἰς συνεργασίαν τοὺς Διευθυντὰς διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὀργανισμῶν καὶ Συμβουλίων καὶ Διευθυντὰς Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν, πρὸς οὓς ἔδωκε καταλλήλους ἐντολὰς ἐπὶ διαφόρων θεμάτων.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος συνέχισε καὶ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν 15ῆμερον τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς Παρασκευῆς 8ῆς Ἰουνίου ἐπισκέφθη καὶ ἐπιθεώρησε τὰς Ἱερὰς Ναοὺς τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς ὁδοῦ Βουλιαγμένης, τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου Γλυφάδος καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βούλας, ἐν συνεχείᾳ ἐπισκέφθη τὸ ἐν Βουλιαγμένῃ ἐκκλησιαστικὸν Ὁρφανοτροφεῖον, ὅπου ἐτελέσθη δοξολογία, ὠμίλησεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πρὸς τὸ ἱερατεῖον, τὸ προσωπικὸν καὶ τοὺς τροφίμους, ἀνταπατητήσαντος τοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἰδρύματος.

— Τὴν 12ῃ Ἰουνίου ἐπισκέφθη τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἀγ. Κωνσταντίνου Κολωνοῦ, Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κολοκυνθοῦς, Ἀγ. Ἀντωνίου Περιστερίου, Εὐαγγελιστρίας Περιστερίου, Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου τῆς αὐτῆς συνοικίας, Ἀγ. Μαρίνης Ἀνθουπλεως, Ταξιαρχῶν Περιστερίου, Ἀγ. Σπυριδωνος, Τριῶν Σταυροῦ καὶ Ἀγ. Κων/νου Αἰγάλεω καὶ Προφήτου Δαμιῆλ Βοτανικοῦ καὶ τῆ 15ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐπισκέφθη καὶ ἐπιθεώρησε τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἀγ. Ἀντωνίου Κ. Πατριῶν, Ἀγίου Γεωργίου, Ἀγίων Ἀναργύρων καὶ Ἀγίου Κων/νου Ν. Ἰωνίας, Ἀγ. Τριάδος Ν. Ἡρακλείου καὶ Ἀγ. Τριάδος Ν. Φιλαδελφείας.

— Τῆ 2ῃ Ἰουνίου παρέστη εἰς τὴν δοθεῖσαν ἐν τῷ Μεγάρῳ τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας δεξίωσιν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας.

— Τῆ 3ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡμέραν Κυριακὴν, ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγίου Νικολάου Πευκακίων.

— Τῆ 4ῃ Ἰουνίου ἐδέχθη τὸν στρατηγὸν κ. Σπηλιωτόπουλον καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀδελφότητος Σιβηριαρίου.

— Τῆ 6ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ἐδέχθη τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἐξαρχον. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προήδρευσε συνεδρία τοῦ Συμβουλίου τοῦ Βαφειαιαδακείου Κληροδοτήματος.

— Τῆ 9ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ἐδέχθη τοὺς κ. κ. Κίγκ καὶ Φιντλόυ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, καὶ παρέστη εἰς τὴν ἐν Ζαππεῖῳ γενομένην τελετὴν ἀπονομῆς ἀγροτικῶν συντάξεων.

— Τῆ 10ῃ Ἰουνίου, ἡμέραν Κυριακὴν ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν, Ἀκολούθως μετέβη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας καὶ παρέστη εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου Δήμων καὶ Κοινοτήτων Εὐρώπης.

— Τῆ 11ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός παρέστη κατὰ τὴν Νεκρώσιμον ἀκολουθίαν τοῦ Παν. Παπακωνσταντίνου, ἀδελφοῦ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Αὐθημέρον ἐδέχθη τοὺς αἰδ. Père Theophile Kabbalé, I. Mitcelle.

— Τῆ 12ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ἐδέχθη τὸν κ. Εἰρηναῖον Doens τῆς Ἱεράς Μονῆς Chevetogne (Βελγίου).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνευράσθη ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ μετὰ τοῦ ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἀλιπράντη.

— Τῆ 13ῃ Ἰουνίου προήδρευσε συνεδρία τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἀσύλου «Ἀγ. Ἀνδρέας».

— Τῆ 14ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ἐδέχθη ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ Μεγάρῳ τὸν Ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν κ. Ἀβέρωφ, ὅστις συνωδέυετο ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Ἐκκλησιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Μπατζου.

— Αὐθημέρον προήδρευσε συνεδρία τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων Ζητημάτων.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐδέχθη τὴν κ. Πιπιτέλη μετὰ τῆς κ. Βαρβέρη καὶ Ἐπιτροπὴν περιοίκων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Βαρβάρας Αἰγάλεω.

Ἱερά Μητρόπολις Ἑδέσσης και Πέλλης

Δημοσιεύουμε τὸ κατωτέρω ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Β. Ἑλλάδος κοινοποιηθέν τῷ Σεβασμιωτάτῳ, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναφορᾶς τῶν κηροπλαστῶν Θεοσ/νίκης, περὶ ἧς καὶ ἡ δημοσιευθεῖσα ἐν προηγουμένῳ τεύχει νομοκανονικὴ μελέτη τοῦ Σεβ. κ. Διονυσίου.

Πρὸς

Τὸν Σύνδεσμον Κηροπλαστῶν Θεσσαλονίκης

Ἐνταῦθα

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1900/2-3-62 ἡμετέρου ἔγγραφου εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑποβληθείσης ἡμῖν ὑπ' ἀριθμ. 368/62 ἀναφορᾶς παραπόνων σας κατὰ τῶν Μητροπόλεων διὰ κατασκευὴν καὶ ἐμπορίαν κηρίων κ.λ.π. γνωρίζομεν καὶ αὖθις ἡμῖν ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ παράπονα ὑμῶν κατὰ τῆς Μητροπόλεως Ν. Πέλλης, ὡς ἐκ τῆς ἐρευνῆς ὑμῶν διαπιστοῦται, τυγχάνουσι τελείως ἀβάσιμα καὶ ἀνακριβῆ.

Κοινοποιούμεν ἐν ἀντιγράφῳ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 521/30-3-62 ἔγγραφον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἑδέσσης καὶ Πέλλης εἰς ἀπάντησιν ἡμετέρου τοιοῦτου, ἵνα λάβητε γνῶσιν τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ.

Ἐντολῇ Ὑπουργοῦ Β. Ε.
Γεν. Γραμματεῦς
Ἰ. Χολέβας.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ**Ἀφρικανικὴ Ἑλληνορθόδοξος Ἐκκλησία Οὐγκάντας**

ΚΑΜΠΑΛΑ, Μάϊος 1962. — Οἱ παρελθόντες μῆνες Μάρτιος καὶ Ἀπρίλιος μὲ τὴν περίοδον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τῶν Ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ὑπῆρξαν ἀρκετὰ γόνιμοι διὰ τὴν ἐνταῦθα Ἀφρικανοελληνικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Τὴν 4ην Μαρτίου, Κυριακὴν τῆς Ἀπόκρεω, ἐτελέσθη εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγίου Νικολάου-Καμπάλας (Μητροπολιτικὸν προσωρινῶς) Δοξολογία διὰ τὴν δοθείσαν κατὰ τὴν 1ην Μαρτίου Αὐτοκυβέρνησιν εἰς τὴν Οὐγκάνταν γενικῶς καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν Μπουγκάνταν, ἥτις εἶναι καὶ τὸ μεγαλύτερον βασιλεῖον κντὸς τοῦ Προτεκτοράτου.

Εἰς τὴν τελετὴν, συλλειτουργοῦντων τοῦ Ἑλληνος Ἀρχιμανδρίτου καὶ τῶν ἰθαγενῶν Ἱερέων, παρήσαν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς Ὀρθόδοξους καὶ ἀρκετοὶ Ἑλληνες τῆς ἐνταῦθα Παροικίας. Ὡμίλησεν ὁ γνωστὸς Οὐγκαντὸς Θεολόγος Ἱερεὺς π. Θεόδωρος Νανκυάμας καὶ ἀνέπτυξε τὸ θέμα περὶ πολιτικῆς ἐλευθερίας, ἐκάστου ἔθνους, ὡς μεγίστου ἐπιγείου ἀγαθοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀνατρέξας ἐπανειλημμένως εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν. Ὁ Ἑλληνας Ἀρχιμανδρίτης ἐξέφρασε δι' ὀλίγου τὴν χαρὰν καὶ τὰ ἐνθερα συγχαρητήρια τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες περισσότερο παυτὸς ἄλλου δύναται νὰ ἐκτιμῶν τὸ ἀγαθὸν τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας, διὰ τὴν ὁποίαν ποταμοὺς αἱμάτων ἔχυσαν ἀπὸ τοὺς αἰῶνας.

Ἀκριβῶς τὰ αὐτὰ ἔγιναν καὶ τὴν Κυριακὴν 25ην Μαρτίου, Ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, καὶ ἐπέτειον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Παλιγενεσίας. Εἰς τὴν τελεσθεῖσαν Δοξολογίαν παρίστατο ἅπασα σχεδὸν 7 ἑδῶ μικρὰ ἑλληνικὴ Παροικία καὶ ἀρκετὸς ἰθαγενῆς κόσμος.

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς μετεφράσθησαν καὶ ἐψάλλθησαν εἰς τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν Uganda πολλοὶ ἐκ τῶν ὕμνων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οἱ κατασκευαστικὸι ὕμνοι, «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς» καὶ «Κύριε τῶν Δυνάμεων» ἐκ τοῦ Μ. Ἀποδείπνου καθὼς καὶ τὸ «Κατευθυνήτω» τῆς Ἱ. Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων διὰ πρώτην φοράν ἠκούσθησαν ψαλλόμενα εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτὴν. Ἐπίσης διὰ πρώτην φοράν ἀπηγγέθη μέρος τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτὴν. Ἀκόμη καὶ πολλὰ ἐκ τῶν Τροπαρίων τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Ἁγίου Πάσχα μετεφράσθησαν καὶ ἐψάλλθησαν διὰ πρώτην φοράν. Εἶναι δὲ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦτο, κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ Ἱεραὶ αὐταὶ τελεταὶ καὶ Θ. Λειτουργία ἐτελέσθησαν πλήρεις.

Οὕτω διὰ τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ Ἐκκλησίας σφρηλατεῖται καὶ προάγεται καὶ ἡ ἑλληνο-οὐγκαντικὴ ἐθνικὴ φιλία ὡς ἀπαρχὴ καὶ ζύμη τῆς παμποσῆτου διεθνούς χριστιανικῆς φιλίας καὶ συναδελφώσεως ἐπὶ τοῦ ἀσαλεύτου θεμελίου τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ.

Ἀρχιμ. χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὸ σοβιετικὸν περιοδικὸν «Ἐπιστήμη καὶ Θρησκεία» γράφει, ὅτι πολλοὶ Ρῶσοι ἀσκοῦντες ἐλευθέρως ἐπαγγέλματα εἶναι ὄχι μόνον βαπτισμένοι Χριστιανοί, ἀλλ' ἀσκοῦν ἀνοικτὰ τὰ θρησκευτικὰ τῶν καθήκοντα. Τὸ περιοδικὸν ἀναφέρει παραδείγματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πείσουν τοὺς ἀναγνώστας του, ὅτι τὸ πανεπιστημιακὸν πτυχίον «δὲν ἐγγυᾶται τὴν ἀθείαν τοῦ κατόχου του». Ὁμοίως τὸ περιοδικὸν ὑπογραμμίζει ὅτι οἱ βαπτισταὶ εἶναι «οἱ πλέον ἐπικίνδυνοι» εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν». Παραπονεῖται ἐπίσης ὅτι οἱ Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου προβαίνουν εἰς «λίαν γενικὴν καὶ ἀόριστον» κριτικὴν τῆς θρησκείας, παραμελοῦντες νὰ δώσουν εἰς τοὺς φοιτητὰς «μίαν πράγματι ἄθεον μόρφωσιν».

— Εἰς πρόσφατον ἄρθρον τῆς ἡ ἐφημερὶς τῆς Μόσχας «Πράβδα» ζητεῖ νὰ ἐνταθῇ ἡ ἀθειστικὴ προπαγάνδα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς αὐξανόμενης «θρησκευτικῆς μέθης» εἰς τὴν πόλιν τῆς Ὁδησσοῦ, ἀποδίδουσα τὴν ἀνθισιν αὐτῆν τῆς ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἀθειστικῆς προπαγάνδας.

— Δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Ρωσίας, ὁ πανιερώτατος ἐπίσκοπος Ποδόλσκ κ. Λεόντιος διωρίσθη ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας παρὰ τῷ Πατριάρχῳ Ἀντιχείας. Ὁ ἐπίσκοπος ἐγεννήθη τὸ 1928. Ἐτελείωσε τὸ Σεμινάριον τῆς Ὁδησσοῦ καὶ τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Μόσχας. Τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἠσπάσθη τὸ 1948. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν του ἐκ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας διετέλεσε καθηγητὴς τοῦ Σεμιναρίου τῆς Ὁδησσοῦ. Τὸ 1960 ἐποποθετήθη προϊστάμενος τῆς ἐν Ὁδησσοῦ Ἱ. Μοχῆς τῆς Κοιμήσεως, βραδύτερον δὲ διευθυντὴς τοῦ Σεμιναρίου τῆς Ὁδησσοῦ. Ἐχειροτονήθη εἰς ἐπίσκοπον τὴν 14ην Ἰανουαρίου 1962 εἰς τὴν πλησίον τῆς Μόσχας Λαύραν τοῦ Σεργίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας «Γκλάσνικ» δημοσιεύει εἰς τὰ ὑπ' ἀρ. 3 καὶ 4 φύλλα τῶν μηνῶν Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου 1962 ἐμπεριστατωμένην ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Πανορθοδόξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ σπουδαιωτάτου τούτου γεγονότος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ὀρθοδοξίας. Συντάκτης τῆς Ἐκθέσεως αὐτῆς εἶναι ὁ διακεκριμένος Ἐπίσκοπος Ζίτσης κ. Βασίλειος, ὁ ὁποῖος μετέσχε τῆς Πανορθοδόξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου ὡς ἐκλεκτὸν μέλος τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας.

— Τὸ ἴδιον περιοδικὸν δημοσιεύει εἰς τὸ φύλλον του τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1962 λίαν ἐνδιαφέρον ἄρθρον τοῦ Καθηγητοῦ κ. Στρανιάκοβιτς περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Σερβίας καὶ τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ Πατριαρχείου Πεκίου. Εἰς τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἐκτίθηται κυρίως αἱ διεξαχθεῖσαι διαπραγματεύσεις μὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον ἔδειξεν ἐν προκειμένῳ μεγάλην κατανόησιν.

— Τὴν 21ην Μαΐου ἐ.ἔ. ἀφίκετο εἰς Βελιγράδιον μετὰ πολυμελοῦς ἀκολουθίας ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας κ. Ἀλέξιος εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς περυσινῆς εἰς Μόσχαν ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ.

— Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχα. καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλέξιος ἐπεσκέφθη τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ 21 μέχρι 28 Μαΐου ἐ.ἔ. εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς περυσινῆς εἰς Μόσχαν ἐπισκέψεως τοῦ Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ. Ὁ Πατριάρχης Μόσχας συνωδιδετο ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Γιαροσλάβ καὶ Ροστόβ κ. Νικοδήμου, τοῦ ἐπισκόπου Βιντίτσης καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν προσώπων κ. Πιτιρίμ καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν προσώπων κ.

Οἱ Πατριάρχαι Μόσχας καὶ Σερβίας ἐπεσκέφθησαν μετὰ τῶν ἀκολουθιῶν τῶν τῆν Ἀχρίδα, ὅπου ἐτυχον θερμότητος ὑποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Σ υπίων κ. Δοσιθέου καὶ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν. Τὴν 24 Μαΐου, ἑορτὴν τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, ὁ Πατριάρχης Μόσχας ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν. Εἰς τὰς προσφωνήσεις των μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας οἱ Πατριάρχαι Μόσχας καὶ Σερβίας καὶ ὁ Μητροπολίτης Σκοπίων ὑπεγράμμισαν τὴν σημασίαν τῶν ἐγκαρδίων σχέσεων, αἱ ὁποῖαι ὑψίστανται μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Τὴν 26ην Μαΐου 1962 ὁ Πατριάρχης Μόσχα. κ. Ἀλέ-

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

'Ιερά Μητρόπολις 'Ηλείας

'Εχοντας υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν 'Ι. Ναῶν 1) 'Αγίων Θεοδώρων Κολλυρίου 2) 'Αγίων 'Αποστόλων—'Αγίων 'Αποστόλων 3) 'Αγίας Παρασκευῆς Ροβιάτας 4) 'Αγίου Σπυρίδωνος Λαγανά 5) 'Αγίου 'Αθανασίου Δάφνης καὶ 6) Κοιμ. Θεοτόκου Βουλαγαμένης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληξιν τῶν ἐν λόγῳ ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς 'Εκκλησίας «'Εκκλησία», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά τῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Πύργῳ τῆ 24ῃ Μαΐου 1962

† 'Ο 'Ηλείας Γερμανὸς

'Ιερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας 'Αχλαδιάς τακτικοῦ 'Εφημερίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικά προσόντα, ὅπως μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «'Εκκλησία», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ 'Αναγκαστικοῦ Νόμου 2200 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» πρὸν βλεπόμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλωμε προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυσιν τῶν ὑποψηφίων.

'Εν Αἰγίῳ τῆ 24ῃ Μαΐου 1962

† 'Ο Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

'Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

'Εχοντας υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ 'Εφημερίου τῆς 'Ενορίας τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου Νικολάου 'Αγγελοχωρίου Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης

ξιὸς ἐγένετο δεκτὸς εἰς Βελιγράδιον ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Τίτου, ὁ ὁποῖος ἀπένευεν εἰς τὸν Πατριάρχην Μόσχας καὶ τὰ μέλη τῆς ἀκολουθίας του τὸ παράσημον τῆς γιουγκοσλαβικῆς σημαίας μετὰ ταινίας διὰ τὴν συμβολὴν των εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν παγίωσιν τῆς εἰρηνικῆς συνεργασίας καὶ τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Σοβιετικῆς 'Ενώσεως.

'Ο Πατριάρχης Μόσχας κ. 'Αλέξιος καὶ ὁ Πατριάρχης Σερβίας κ. Γερμανὸς ὑπέγραψαν τὴν 28 Μαΐου κοινὸν ἀνακοινωθῆν ἐπὶ τῶν συνομιλιῶν, αἱ ὁποῖαι δι,ξήχθησαν κατὰ τὴν ὀκταήμερον παραμονὴν τῆς ρωσικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀντιπροσωπείας εἰς 'Αχρίδα καὶ Βελιγράδιον.

Τὸ ἀνακοινωθῆν λέγει ὅτι ἐπετεύχθη συμφωνία ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῆς καὶ παγγρησιαστικῆς σημασίας ζητημάτων. 'Ομοίως ὑπογραμμίζεται ὅτι αἱ ὑφιστάμενα σημεῖα σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν 'Εκκλησιῶν θὰ διευρυνθοῦν ἐπὶ περισσότερο διὰ τῆς ἀπὸ κοινῆς ἐξετάσεως τῶν ἀμοιβαίου ἐνδιαφέροντος ζητημάτων. 'Θεῖς τὸ ἀνακοινωθῆν ἐπίσης τονίζεται ὅτι αἱ δύο 'Εκκλησίαι καὶ ἰ Προκαθήμενοι των θὰ συνεχίσουν τὰς προσπάθειαι των διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς χριστιανικῆς δικαιοσύνης.

— Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας «Γκλάσνικ» δημεσιεύει εἰς τὸ ἀρτι κυκλοφορήσαν τεῦχος τοῦ μηνὸς Μαΐου 1962 τὴν προσφώνησιν τοῦ κοσμητοροῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν καθηγητοῦ κ. 'Ιωάννου Καρμίρη πρὸς τὰ μέλη τῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου κατὰ τὸ πρλς τιμὴν αὐτῶν δοθῆν ὑπὸ τῆς Σχολῆς δεῖπνον τὴν 3 'Οκτωβρίου 1961.

σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς 'Εφημεριακῆς θέσεως.

'Εν Θεσσαλονίκῃ τῆ 1ῃ 'Ιουνίου 1962

† 'Ο Θεσσαλονίκης Παντελεῖμων

'Ιερά Μητρόπολις Χαλκίδος

'Εχοντας υπ' όψει τὰ ἀρθρα 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν 'Ιερῶν Κανόνων καὶ 'Εκκλησ. Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ «'Αγιος Νικόλαος» Χαλκίδος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «'Εκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

'Εν Χαλκίδι τῆ 8ῃ 'Ιουνίου 1962

† 'Ο Χαλκίδος Γρηγόριος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Κλητήριον 'Επίκριμα

Πρὸς

Τὸν 'Ιεροδιάκονον Εὐθύμιον Κουλουμπῆν

(ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι νὰ ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ 'Επισκοπικοῦ Δικαστηρίου τὴν 12ῃν 'Ιουλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 10 π.μ., ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος.

Προσπετιδολοῦμεν σοι ὅτι, ἀν μὴ ἐμφανισθῆς τῆ ὡς ἀνω ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

'Εν Πάτραις τῆ 25ῃ Μαΐου 1962.

'Ο Πρόεδρος τοῦ 'Επισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† 'Ο Πατρῶν Κωνσταντῖνος

« Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Εκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† 'Ο 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† 'Ο Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

† 'Ο Σισανίου καὶ Σιατιστῆς ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Δὲν ἀρκοῦν πλέον.

Χρ. Παππά, 'Η ἀπὸ χριστιανικῆς σκοπιᾶς θεώρησις τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς προβληματικότητος (Συνέχεια).

Βασ. Χ. 'Ιωαννίδου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, 'Η ἐν Ν. Δελφί Συνέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν. 18 Νοεμβρίου — 6 Δεκεμβρίου 1961 (Συνέχεια).

'Αρχιμ. Φιλαρέτου Α. Βιτάλη, 'Ιεράρχαι 'Αθηνῶν ἐξ 'Ηπείρου ὁρμώμενοι (Τέλος).

'Ανδρέου 'Ι. Φυτράκη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, 'Επιδιώξεις καὶ ἐπιτεύγματα τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος κατὰ τὸ ἔτος 1961.

Παρατηρήσεων Στήλη.

'Εκκλησιαστικά Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερῶν.